

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.</p>	<p>Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.</p> <p>Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója. Felelős szerkesztő: Buday Barna.</p>	<p>Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 9. Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.</p> <p>Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
--	---	--

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Felhívás.

A f. évi május hó 6—8-án Budapesten tartott IX. országos gazdakongresszus jegyzőkönyve, mely a megtartott előadásokat, az ezek nyomán megindult vitát és az elfogadott határozati javaslatokat öleli fel, most van feldolgozás alatt. Az előreláthatólag mintegy ötven ivre terjedő kongresszusi napló az ősz folyamán kerül ki a sajtó alól. Felhívjuk a IX. országos gazdakongresszus tagjait, hogy akik a IX. országos gazdakongresszus tárgyalási jegyzőkönyvére igényt tartanak, ezt már most jelentsék be a kongresszus végrehajtó szervénél, az OMGE. igazgatóságánál, annál is inkább, mert a tárgyalási jegyzőkönyv csak korlátozott számban fog nyomtatni. A IX. országos gazdakongresszus tagjai a jegyzőkönyvet 5 korona kedvezményes árban szerezhetik meg, más érdeklődők részére ellenben a beszerzési ár 10 koronában van megállapítva.

Igazgató.

Felhívás az összes gazdasági egyesületekhez.

Az alföldi vármegyék lapjaiban, sőt egyik-másik gazdasági egyesület hivatalos lapjában is hangzatos reklámok jelennek meg az *agrikultur-foszfátról* azzal a célzattal, hogy ennek az értéktelen, ugynevezett műtrágyának alkalmazására a gazdaközönség meggyeressék. A gazdasági szaklapok már több ízben felhívták a gazdaközönség figyelmét az *agrikulturfoszfát értéktelen voltára*, amely mint az analízisek bizonyítják, egyáltalában nem tartalmaz vízben oldható foszforsavat s citromsavban való oldhatósága is csak abban az esetben emelkedik 3—4%-ra, ha az megfelelő mennyiségű Thomas-salakkal van keverve.

Ez az értéktelen anyag azonban lelkiismeret-

len ügynökök ügyes reklámja folytán nagy mértékben hódít, kivált az Alföldön s főleg a kisebb gazdák körében, mert a tanult és a szaklapokat olvasó gazda e trágyszer értéktelenségéről tájékozva van. Hogy milyen mértékben terjed főleg a kisgazdák körében ennek az ugynevezett műtrágyának alkalmazása, ezt az egyesületünkhez érkező levelek igazolják, amelyekben egyes törvénymegyei községek kisgazdái panaszkodnak, hogy felülve az ügynökök hangzatos ígéreteinak, nagy mennyiségben vásárolták a szóbanforgó ugynevezett műtrágyát s annak abszolút értéktelenségéről voltak kénytelenek meggyőződni. Magánértesüléseink szerint egyébként csak a közelmúltban Hódmezővásárhelyen 61 vagon ilyen trágyszeri célokra ugyszólván teljesen értéktelen agrikulturfoszfátot helyeztek el.

Ennek az értéktelen anyagnak forgalombahozatala nemcsak abból a szempontból káros, hogy egy vagon műtrágyát, amely talán legfeljebb 100—120 koronát ér, 6—700 koronával szózzák a gazda nyakába, de káros főleg azért, hogy az a gazda, aki egy ilyen égis dicsőített műtrágyával a reklámnak felült, kétségkívül évekig tartózkodni fog a reális műtrágya megvásárlásától is.

Ebből folyólag szükségesnek tartjuk az összes gazdasági egyesületek vezetését arra felhívni, hogy különösen a kisgazdákat arról tájékoztassák és felvilágosítsák, hogy vízben, illetve citromsavban oldható foszforsavtartalomnak szavatolása nélkül műtrágyát egyáltalában nem és különösen agrikulturfoszfátot ne vásároljanak. Igazgató.

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi szakosztálya.

A mezőgazdasági üzemi szakosztály célja és feladata, hogy azoknak a gazdáknak, akik ezen szakosztályhoz fordulnak, bármilyen kérdésben gyakorlati irányu tanácsot, utbaigazítással szolgáljon és elvállalja oly ügyek teljes lebonyolítását, melyeknél megfelelő szakember közreműködése kívánatos.

Az üzemi szakosztály ügyköre évről-évre újabb szakértők alkalmazásával folyton kibővül és

ezidőszerint a szakosztály abban a helyzetben van, hogy a gazdaközönség részéről elvállalja:

1. Jelzálogkölcsönök előnyös megszerzését, az ilyen természetű ügyek teljes lebonyolítását, terhes kölcsönök konvertálását.

2. Biztosítási ügyekben tanácsot és utbaigazítással szolgál és elvállalja biztosítások legelőnyösebb elhelyezését.

3. Kivánatra az üzemi szakosztály birtokok adásvételénél, valamint birtokbérleti ügyekben közbenjár, nyilvántartja a szakosztálynál eladás vagy bérbeadás céljából bejelentett birtokokat és azokra megfelelő vevőt vagy bérlőt keres. Tekintettel arra, hogy az üzemi szakosztálynál igen sok eladó és bérbeadó birtok van bejelentve és tekintettel arra, hogy viszont állandóan nagyon sokan bejelentik, hogy minő birtokra, illetve bérletre reflektálnak, a mezőgazdasági üzemi szakosztály fent vázolt tevékenységét mindig a siker reményében végezheti. Ily irányu megkeresésre az üzemi szakosztály elvállalja okszerű bérleti szerződések készítését.

4. A mezőgazdasági üzemi szakosztály mezőgazdasági építkezéseknél elvállalja vázlatrajzok, alternatív vázlatrajzok, szakszerűen kidolgozott épülettervezések és az arra vonatkozó, az építkező gazda helyi viszonyain alapuló teljesen pontos költségvetések elkészítését.

5. Ily irányu megkeresésre gazdák részére a mezőgazdasági üzemi szakosztály mezei vasut és hidépítési munkálatok szakszerű végrehajtását is elvállalja.

6. Olyan gazdák részére, akik téglagyarakat óhajtanak építeni, a mezőgazdasági üzemi szakosztály elvállalja a feldolgozandó nyersanyag megvizsgálását, kiküldött szakértőjével tanulmányoztatja a környék vásárlóképeségét, megállapítja az összes körülmények figyelembevételével a feldolgozási költségeket, kiszámítja a befektetendő tőke után elerendő kamatozást, kiválogatja a nyersanyag természetének legjobban megfelelő gépberendezést s ezáltal a gazdáknak szakszerű utmutatást és támogatást nyújtva, a gazdákat minden kockázattól megóvjaa.

Arra való tekintettel pedig, hogy az ország-

ÁLLATTENYÉSZTÉSI

osztályunk vezetője többrendbeli megbízás folytán július hó folyamán bevásárlási körutra indul

Angliába, mely alkalommal bevételre kerül:

Dairy Cows (tehenek), **Lincoln-, Yorkshire** sertések, különféle **kosok, Hunters**

stb. Gazdatársaink idevágó szükségletének mielőbbi közlését kérjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Mai számunk 24 oldal.

ban sok elhibázott alapon létesült és berendezett olyan téglagyár van, amely jövedelmet alig hoz, az üzemi szakosztály ilyen téglagyárak viszonyainak tanulmányozására és azok üzemének olyan irányu átalakítására is vállalkozik, hogy annak megejtése után az üzem jövedelmezővé váljék.

7. Kivánatra a mezőgazdasági üzemi szakosztály, ha a helyi viszonyok arra alkalmasak, elvállalja kő- és mészbányák nyitási, feltárási, üzembehelyezési munkáinak végrehajtását. Elvállalja a mészégető telepek létesítésére irányuló munkálatok vezetését, esetleg kevés jövedelmet hajtó ilyen telepek átépítési munkálatainak vezetését nagyobb jövedelmezőség elérése céljából. A mezőgazdasági üzemi szakosztály szakértői a bányászati és kereskedelmi törvények alapos ismerete alapján a felsoroltakon kívül bármiféle bányászati munkálatokban (vasérc, szén, ásványok stb.) elvállalják az előzetes kutatási munkálatok teljesítését, zárt kutatómunkák fektetését, bányák megnyitására vonatkozó munkálatok végrehajtását, bányaterületek más irányu értékesítését, szóval a bányászati és bányatermékek értékesítésével összefüggő összes ügyek elintézését.

8. A mezőgazdasági üzemi szakosztály oly célból, hogy a gazdák iparüzemeikben minél nagyobb eredményt érhesse el, elvállalja szesz-, sör- és keményítőgyárak, valamint burgonyaszárító telepek felállítására, üzembehelyezésére vonatkozó munkálatok végrehajtását és elvállalja ilyen gyárak időközi vagy állandó jellegű üzemi ellenőrzését. Új gyárak létesítése esetén a szakosztály elkészíti a tervrajzokat, a költségvetést, üzemi kalkulációt, közreműködik a gyár építésénél és berendezésénél s a gyárat teljesen üzemképes karban adja át. Ugyancsak elvállalja a mezőgazdasági üzemi szakosztály már meglévő, de kielégítő eredménnyel nem működő gyárak üzemének megvizsgálását és átszervezését nagyobb jövedelem elérése céljából.

9. Halastó gazdaságok berendezésénél a mezőgazdasági üzemi szakosztály kivánatra tanácsot és utbaigazítást ad, jövedelmi számításokat eszközöl és elvállalja halastó gazdaságok üzemének időleges vagy állandó jellegű ellenőrzését és irányítását.

10. Adóügyekben a mezőgazdasági üzemi szakosztály tanácsot és szakszerű felvilágosítást nyújt s elvállalja adóügyek revidálását. Ezenkívül az egyesületi tagok részére elvállalja a

vasuti fuvarlevelek díjszabásának felülvizsgálását és az egyes gazdaságokból beküldött gyógytári vények retaxálását.

11. Különösen felhívjuk a gazdaközönség figyelmét a mezőgazdasági üzemi szakosztály kebelében felállított számtartási osztályra, amely elvállalja egyes gazdaságokban a számtartás vezetését, tisztajövedelmi mérlegek elkészítését, aminek — tekintettel arra, hogy 1913 január elsejétől kezdve a gazdaságok az 1912. évi tiszta jövedelem után fognak megadóztatni — nagy a jelentősége.

Minden munkát egyesületünk külön e célra alkalmazott hivatalos szakértői teljesítenek. A hivatalosan megállapított igen méltányos feltételeket az ez iránt érdeklődő gazdáknak megadja az OMGE. mezőgazdasági üzemi szakosztálya.

Igazgató.

A dohánygyártmányok drágítása.

A m. kir. pénzügyminiszter a hivatalos lap egyik utóbbi számában tette közhírré, hogy a dohányjövédék által előállított és forgalomba hozott dohánygyártmányok árát folyó évi július hó elsejétől kezdődő hatálylyal minden vonalon felemelte. Ez a felemelés kiterjed a pipa- és szivarokadományokra, szivarokra, cigarettákra és a különlegességi gyártmányokra egyaránt. A felemelés mértéke igen jelentékeny: általában 20%-ra tehető, de egyes minőségeknél az 50%-ot is eléri. És ez a legmagasabb emelkedés éppen a legolcsóbb, tehát a legszegényebb nép által fogyasztott gyártmányoknál érvényesül. Hogy a dohányjövédék ebből az áremelésből milyen haszonra remél szert tehetni, azt nem tudjuk, azonban ha a jelenlegi fogyasztás mértékét alapul vesszük és feltételezzük, hogy a fogyasztás az árak emelkedésével legalább az első időkben okvetlenül csökkenni fog, akkor mi az emelkedés pénzügyi hasznát 10—12 millió korona évi összegre tehetjük.

Természetes dolog, hogy a fogyasztók milliói a dohányjövédéki gyártmányok

megdrágításában érdekeik sérelmét látják. Akkor, amidőn az általános drágaság jégyében élünk, a dohánygyártmányok megdrágítását nem lehet közömbösen nézni, mert hiszen ma a dohány már kinőtt az élvezeti cikkek szűk keretéből és bátran lehet azt mondani, hogy a dohányzás a legtöbb embernél éppen olyan mindennapi szükségletet képez, mint a mindennapi táplálék vagy a szeszital mérsékelt élvezése. Érthető tehát az az általános felzudulás, amelyet a dohánygyártmányok megdrágítása az egész satjában kivétel nélkül előidézett és nem lehet tagadni, hogy ennek a kérdésnek gazdasági vonatkozásai mellett — amelyeket a mindennapi szükségleti cikk megdrágítása okvetlenül felidézett azáltal, hogy az általános drágaságot még inkább tetézi — szociális vonatkozásai is vannak, különösen azért, mert amint már előbb említettem, a drágítás legnagyobb mértéke éppen azoknál a gyártmányoknál történt, amelyeket a szegényebb néposztályok leginkább fogyasztanak.

Másrészt nem lehet tagadni azt, hogy akkor, amidőn a dohánygyártmányok előállítása a gyártási költségeknek, különösen a munkabéreknek jelentékeny megdrágulása következtében nagy mértékben emelkedett, a pénzügyminiszternek kötelességévé vált gondoskodni arról, hogy a dohányjövédéknek jövedelmei a jelenlegi nivó alá le ne szálljanak, ami a dohánygyártmányok régi árának fenntartásával okvetlenül bekövetkezett volna, mert a munkabér, a szén, a csomagolási anyagok megdrágulása és a külföldi dohányanyag árának jelentékeny emelkedése az előállítási költséget oly nagy mértékben emelték, hogy a régi árak mellett a dohányjövédék régi tiszta jövedelmét elérni képtelenség lenne. A pénzügyminiszternek

TÁRCZA.

A magyar gazdák Kecskeméten.

Tiszteletreméltó kartársam, a Pester Lloyd kitünő munkatársa, amikor megpillantotta a Magyar Gazdaszövetség nagygyűlésére egybesereglett gazdák hatalmas tömegét, ilyen nyilatkozatra fakadt:

— Noch nicht da gewesen. „Ilyet még nem csináltak Magyarországon, gratulálhatnak Meskó Pálnak, aki így össze bírta hozni a magyar gazdákat.“

Ezt a Pester Lloyd munkatársa mondta, de vajjon mit szólhatunk mi, akik folyton olyan nagyarányu gazdaggyűlésekről álmodozunk, mint amilyeneket a németországi Bund der Landwirte évről-évre össze tud hozni. Végre-valahára teljesebbé ment a mi álmunk is, alkalmunk volt látni egy olyan hatalmas arányu gazdaggyűlést, ahol az ország minden részéből nem kevesebb, mint 7—8000 gazda sereglett össze. 5000 ember befogadására alkalmas sátrat építették Kecskemét városra. De az egész gyűlés alatt majdnem ugyanannyi ember szorongott a sátoron kívül, mint annak ponyvafedele alatt. Nyugodt, öntudatos tömeg, amely feszült figyelemmel hallgatott minden szót, ami az előadók ajkáról elhangzott s csak akkor tört ki riadó éljenzésben és zúgó tapsban, amikor egy-egy szónok nagyon is belemarkolt az érzéseibe. Pedig a szónokok kivétel nélkül értettek hozzá,

hogy lehet a gazdanép érzéseinek hurjait mozgásba hozni. Maga Darányi már pusztán megjelenésével kiváltja az éljenriadalt. Ugyanezt mondhatni Apponyi Albert grófról is. Mezőssy Béla és Meskó Pál viszont mint talentumos szónokok aratják a sűrű tapsviharokat. Hatalmas éljenzés jutott ki Serényi Béla gróf miniszternek is, aki nem kevesebb, mint két államtitkárral és 10—12 miniszteri tanácsossal, egy szóval egész hatalmas udvartartással vonult be a nagygyűlésre s a gazdák szája ize szerinti nyilatkozataival valóban csak növelte azt a rokonérzést, amit mint földmivvelésügyi miniszternek máris sikerült megszereznie.

Hanem ne kezdjük a dolgokat a közepén. A magyar gazdák kecskeméti szereplésének volt még számos igen érdekes részlete. Kezdjük a Darányi miniszter czeglédi fogadtatásával. 100—150 gazda jött ki a czeglédi állomásra Darányit üdvözölni. Deputációnak bizony ez elég számottevő, amde a küldöttség szónoka azzal kezdte, hogy bizony itt lenne az egész város, ha a czeglédi gazdáknak egy Darányimál is nagyobb ur nem parancsolna — a föld. Akik nincsenek itt, azok kint vannak a város határában a földet mivelnéi.

Igazán nagyarányu volt a kecskeméti fogadtatás is. Aminek szemét megvesztegető külsőségei sem hiányoztak. Volt lovasbandérium, négyesfogat, bent a városban pedig minden házon nemzetiszínü zászló, egyik-másik előkelő kecskeméti gazda pedig virágfüzérrel és nemzetiszínü drapériákkal ékesítette fel hajlékát. A

kép nem volna teljes, ha fel nem említenénk az utcán sorfalat álló sok ezer főből álló kíváncsi tömeget, amely végig a bevonulás utvonán szíve mélyéből éljenezte a magyar gazdák vezérférfiát.

A program első száma volt a Kecskeméti Gazdasági Egyesület székházának felavatása. Erről a dolgról csak annyi a megjegyzésünk, hogy bizony a Kecskeméti Gazdasági Egyesület lefőzte az ország összes gazdasági egyesületeit. Ilyen hatalmas, gyönyörű kétemeletes palotája csakis az OMGE-nek van, a többi gazdasági egyesületi székházak valóságos kunyhók ehhez képest. Koritsánszky János, a Kecskeméti Gazdasági Egyesület kiváló elnöke valóban megérdemli a dicséretet, amikor a kecskeméti szervezett gazdákat okos finánczpolitikájával ilyen hatalmas palota urává tette.

Az első nap programja csupa ilyen szép paloták falain belül folyt le. A Széchenyi Szövetségek Tanácsának a kecskeméti városházán tartott gyűlésén már csak azért is érdemes volt résztvenni, mert megláthatta az ember kívül-belül az ország egyik legszebb, legnagyobb városházát. Akinek pedig jutott jegy a Kecskeméti Sajtószövetség művészestélyére, melyet a gazdák tiszteletére rendeztek a városi színházban, láthatta, hogy a földet turó magyar gazdának milyen nagy kulturérzéke van, mert hiszen ilyen színház legfeljebb 3—4 van — Budapestet kivéve — az országban.

A gazdaggyűlés napján egyik látványosság a másikat érte. Már kora hajnalban kezdtek ro-

pedig nemcsak megfelelő módozatokról kell gondoskodnia, hogy a dohányjövédéknek mint jelentékeny állami jövedelmi forrásnak régi jövedelmei biztosítsanak, hanem tekintetbe véve az államháztartás folyton növekedő megterhelését és a szükségletek szaporodását, az állami bevételeknek fokozásáról is gondoskodnia kell. A sajnálatos ebben csak az, hogy az állami jövedelmeknek fokozása a monopóliumoknak fejlesztésével és új monopóliumoknak — amilyen a gyufamonopólium — a behozatalával veszi a kezdetét, amidőn nyilvánvaló, hogy ezek a monopóliumok a fogyasztókat sújtják a legnagyobb mértékben és hogy az ezekből származó megterhelés a legszegényebb néposztályok vállaira nehezedik.

Mindezek dacára mi a magunk részéről a pénzügyminiszternek a dohánygyártmányok megdrágítására vonatkozó intézkedését tulságos mértékben nem nehezíthetjük és pedig elsősorban azért, mert nem lehet tagadni, hogy a magyar dohányjövédék olyan minőségű gyártmányokat hoz forgalomba, amely gyártmányok ugyanezen áráért a külföldön egyáltalában be nem szerezhetők. Aki valaha külföldön utazott, az jól tudja, hogy akár Olaszországban, akár Franciaországban, ahol a mieinkhez hasonló dohánymonopólium létezik, a fogyasztásra kerülő dohánygyártmányok ugyanezen árák mellett a mieinknek minőségét meg sem közelítik. Németországban pedig, ahol a dohány nem monopólium tárgya, nagyon szép külső formájú és csomagolású dohánygyártmányokat, különösen szivarokat lehet beszerezni, amelyeknek minősége azonban egyáltalában nem áll arányban árúkkal és a jobb minőségűeket csak igen magas áron lehet beszerezni. Angliában a dohánygyártmányok általában drágák,

de különösen drágák a jobb minőségűek és dacára annak, hogy ott monopólium nincsen, ugyanazon dohányminőségek, amelyek nálunk is pl. a külföldi különlegességi gyártmányok között forgalomba kerülnek, a mieinkkel szemben sokszor két-háromszoros árban kerülnek forgalomba. Egyedül talán Románia és Bulgária azon államok, amelyeknek jövedéke finom pipadohányban és cigarettákban jó minőségű és aránylag olcsó gyártmányokat hoz forgalomba, ami azonban kétségkívül összefüggésben áll azzal a körülménnyel, hogy ebben a két országban ezen gyártmányok előállítására kiváló minőségű nyersanyagot természetnek.

A dohánygyártmányok árának emelését azonban nekünk nemcsak a felsorolt szempontokból, hanem egy más különleges mezőgazdasági szempontból is tekintetbe kell vennünk. Magyarország ugyanis Európában ezidőszert a legnagyobb dohánytermesztő államok közé tartozik és nálunk nemcsak a gyártás és elárúsítás, hanem a termesztés is monopólium tárgyát képezvén, igen jelentékeny közgazdasági érdek fűződik ahhoz, hogy ezen kiterjedt termesztési ág jövedelmezősége a viszonyokhoz képest biztosítsák. Mindenki tudja, hogy a dohánytermesztés is a munkabérek és az építkezési anyagok emelkedése következtében még azok mellett a dohányárak mellett is, amelyeket a jövedék az utóbbi időben mérsékelt — körülbelül 6%-kal — felemelt, egyáltalában alig jövedelmező és hogy ennek következtében a dohánytermesztők a nálunk szokásos termesztési rendszerhez elegendő dohánykertészt ma már nem kapnak, mert a dohánykertészek még a legjobb termés és a legméltányosabb beváltás mellett is sokkal kisebb bevételre tesznek szert, mint amennyit elérhetnek akkor, ha

mint napszámosok a különféle mezőgazdasági munkákban vesznek részt. Ennek pedig nemcsak az a hátrányos következménye van, hogy a dohánytermesztés szűkebb körre fog szorítkozni és ezáltal egy jelentékeny mezőgazdasági termelési ág fog szenvedni, hanem az is, hogy a dohánykertészek mintegy százezer családra tehető kontingense ettől a megszokott foglalkozásától eltérni kénytelen és sokszor a bizonytalan jövőnek néz elébe. Ha tehát azt akarjuk — aminthogy az államnak akarnia kell — hogy a dohánytermesztés mai terjedelmében nemcsak fenntartsák, hanem fejlesszék, hogy a dohánykertészeknek megélhetési viszonyai javíttassanak, akkor a jövedéknek nem lehet elzárkózni az elől, hogy a dohányárakat az eddiginél jelentékenyebb mértékben emelje. A dohánygyártmányok emelésének a nyers dohány beváltási árának emelésével együtt kell járnia, hogy a drágulás nem tisztán fiskális szempontokat tartson szem előtt, hanem a magasabb közgazdasági érdekek fejlesztésének szolgálatába is álljon. Belátjuk, hogy a jövedék helyzete egy a termesztőkkel, mint a fogyasztókkal szemben nehéz, de ha a dohánygyártmányok árának emelkedéséből a termesztett dohány beváltási árának emelésére is jut egy csekély töredék, akkor kétségkívül be fog következni a magyar dohányok javulása is, úgy hogy a jövedék gyártmányai minőségének veszélyeztetése nélkül a mostaninál nagyobb mennyiségű hazai dohányt használhat fel. Ez a hazai dohány minden körülmények között olcsóbb lesz a külföldről behozott dohányoknál és ennek következtében a gyártás eredménye is a jövedékre nézve kedvezőbbé válik.

Ha a jövedék a fogyasztókat szükségessé teszi a dohánygyártmányok árának

bogni a különvonatok Kecskemét felé. Valóságos népáradat zudult erre a városra, amely azonban dicséretére legyen mondva, el tudta nyelni ezt a népáradatot. Az ember legfeljebb azt hihette, hogy *nagyvásár* van Kecskeméten. Ettől azonban különbözött mégis, mert hiszen az érkezőkön többnyire ünneplő mándli volt, kalapjuk mellett pedig ott lengett az arany *buzakalász*, a nagygyűlés jelvénye. Az érkező vendégek fogadása, elszállásolása igazán mintaszerű volt. Amint egy-egy vonat kiöntötte a rengeteg utast, két-három percz múlva már mindenki tudta, melyik jelzőtábla köré kell sorakoznia s melyik utcán kell bemennie a városba s melyik háznál látják szívesen vendégül.

A tömeg legnagyobb része természetesen nem szorult elszállásolásra. Ezeket a gyűlés színhelyére vezették és a hatalmas ponyvasátor csakhamar megtelt gazdákkal. Fél 11-kor kezdődött a gyűlés, a kürtzó és az elnöki csegettü szavára elesített a zsbongás. A gyűlés tartama alatt az első éljént *Károlyi Mihály* gróf, az OMGE. népszerű elnöke kapta, akinek a gyűlésről való elmaradását s azt, hogy betegsége miatt előadását nem tarthatta meg, mely sajnálkozással vették tudomásul.

Általában véve a grófok és nagybirtokosok Kecskemét városában, ahol talán nincs is egy gróf se, rendkívül népszerűek voltak, aminek azonban kizárólag ők az okai. Szólásra emelkedik például *Széchenyi Aladár* gróf és *Apponyi Albert* gróf, mind a ketten latifundiumok tulajdonosai s a meggyőződés erejével hirdetik, hogy

igenis földhöz kell juttatni a kisembereket. Természetesen egyik sem földosztásra gondolt, hanem kizárólag azt a nagybirtokpolitikát hibáztatta, amely a latifundiumokat nagybérletek folytán akarja mindenáron hasznosítani, ahelyett, hogy bérlőszövetkezetekbe tömörítve a kisgazdákat, juttatná földhöz. Kecskemét városában különben ezek a dolgok nem mentek ujságszámba. A „*hirős*” város a maga területén, mint jóformán egyetlen latifundiumos, már régesrégén gyakorolja a kisemberek földhöz való juttatásának ezt a módját.

A gyűlés sok ideig tart. De azért türelmetlenséget seholsem lehet tapasztalni. A gazdák ismertebb nevű szónokai egymásután aratják babérait. Nagy figyelemmel hallgatják *Desseffy Aurél* grófot, *Wittmann Jánost*, *Paizs Gyulát*, *Horváth Mihályt*, Kecskemét város népszerű követét, *Baross Jánost*, *Mailáth József* grófot, de különösen *Desseffy Aurél* grófot, aki energikus felszólalásával valószínűleg végleg bevágta az utját az argentinai husbehozatalnak. Minden talpraesett felszólalást riadó éljenzés és taps fogad, de kijut bőven az éljen Kecskemét munkás polgármesterének, *Kada Eleknek* is, akit a szép és lépten-nyomon tapasztalható eredmények láttára sűrűn ünnepel a gazdaközönség.

Az utolsó stáció volt a kecskeméti gazdaggyűlés napján a „*csirkegyár*”. Így nevezték el kecskeméti népnélven a baromfitenyésztő telepet, amely hatalmas arányánál fogva egyedül volt alkalmas arra, hogy ott Kecskemét városa ötözfélezer embert lásson vendégül. Ennyire

terítették. Ilyen banket még nem volt Magyarországon. Persze az asztalok legnagyobb része szabadba jutott itt is, hatalmas sátorponyvá alá. Ezt az ebédet *Füvessy Imre*, Kecskemét helyettes főkapitánya rendezte *Beréty Pállal* egyetemben. Bugaczi gulyások főzték a marhapörköltet. 150 kecskeméti lány és ugyanannyi legény szolgálta fel az ételeket. Kürtzó jelezte az ebéd kezdetét, amikor már mindenki elhelyezkedett s a kiszolgálás olyan tökéletes volt, hogy rövid 5–10 percz múlva mindenki megkapta a maga ételporzcióját. Nem kevesebb, mint 18 ökörnek a husa fogyott el. Ráadásul 18,000 drb jöppörtyüs pogácsa s megfelelő mennyiségű sajt s néhány száz kosár kiállításba illő cseresnye és meggy. Bort, mintegy 40 hektolitert a kecskeméti gazdák adták össze. Az asztaltól senki se kelt fel elégedetlenül.

Ebéd után bekövetkezett természetesen az apostolok oszlása. Egyrésze Kecskemét vendégeinek a *Kecskeméti Fincseszövetkezetet*, másrésze a szőlőtelepeket, harmadik része a pusztákat tekintette meg. Mindenütt ugyanazt a szíves magyaros vendéglátást és Kecskemét város haladásának alapját képező öntudatos gazdálkodást tapasztaltuk, amilyent talán egyetlen város sem tud felmutatni az országban. Még az elfogult ember is a legjobb benyomásokkal távozhatott Kecskemétről, míg a „Magyar Gazdaszövetség” a legsikerültebb napjai közé számíthatja az 1911 június 21-iki gazdanapot.

Csernay Ödön.

nak felemelésével megterhelni, akkor tartsa kötelességének azt is, hogy az ezen réven befolyó nagyobb jövedelmeiből a dohánytermesztés előmozdítására az eddiginél jelentékenyebb áldozatokat hozzon. A magyar gazdaközönség is a fogyasztók nagy kontingenséhez tartozik, méltán várhatja, hogy az ő áldozataiból a maga jólétének fejlesztéséhez szükséges eszközök is kiteljenek.

Sz. Z.

Nyílt válasz a nyílt levélre.

Méltóságos Széchenyi Aladár gróf urnak.

Kedves Barátom! A „Köztelek“ f. évi június hó 10-én megjelent 45. számában nyílt levelet intéztél hozzám, amelyre — annak tartalmánál fogva — érzem, hogy nyílt levéllel kell válaszolnom.

Hazafias aggályaidat a IX. gazdakongresszuson nagy többséggel elfogadott határozati javaslat felett én is a legteljesebb mértékben osztom, de egyben mélységes fájdalommat fejezem ki afölött, hogy a ponderans „nagy többség“ éppen azon vármegye uri tenyésztőinek soraiból került ki, amelynek lótenyésztése és különösen népies tenyésztése, még 20 évvel ezelőtt a legelső volt az országban. Néhai leveldi Kozma Ferencz mesterünk legalább, aki tudásának alapelveit Széchenyi Istvánnak „A lóról“ irt könyvéből merítette, vármegyének köztenyésztését tartotta a legelsőnek.

Az aszalói, attalai, pulai lovat ismerték ország-szerte. Hol vannak? Hova lettek? Mivé váltak? És kik az okozói elpusztulásuknak, tönkretételüknek?

Egyetértek, mondom, a vérbeli tenyésztést illető hazafias aggodalmaiddal; ámde egyáltalán nem értek egyet veled azon utak és módok megválasztására nézve, amelyeket az államérdekű cél elérésére ajánlasz és egyuttal lótenyésztésünk „rákfenéjére“ reámutatsz, mert én mindenképp előtt másban látom a „rákfenét“, mint te.

Tagadhatatlan ugyanis, hogy van ilyen „rák-fene“, még pedig nemcsak lótenyésztésünkben, hanem a jó Isten tudná megmondani, mennyi intézményünkben.

Az a „rák-fene“, nézetem szerint, azon áldatlan tulajdonságunk, hogy ami jön van az országban, azt megbecsülni, megtartani nem tudjuk és magasabb szempontokból, népboldogítási viszketegből, hírnévkeresésből stb. elpusztítjuk. Széjjelhuzunk, egymást ütjük, marjuk és ha lehet, kimarjuk. Itt látom én, kedves barátom, a „rákfenét“ és hozzáteszem még

azt is, hogy súlyosbitja a morbus, miként akkor, amidőn valamely intézményünk netalán gyenge oldalait felfedezzük, ezt nem tárgyaljuk a nagy Széchenyi szellemében bizalmas baráti körben, hanem kivisszük a megvitátást a nagyvilágba, magunk szidjuk a magunkét, feltárjuk fogyatkozásainkat, lehurrogjuk, leszóljuk intézményeinket több-kevesebb alapossággal, avagy akár alaptalanul is. Bocssás meg kedves barátom, hogy én is itt hozzád teljes őszinteséggel szólok, azon nézetemnek adva kifejezést, hogy: ha magunk kürtöljük világgá, miként „hanyatlík és erős dekadenciának indul a magyar lótenyésztés“, ne csodálkozzunk azon, ha ezt a külföld el is hiszi. Nem szorul bővebb magyarázatra, miként ez semmiesetre sem neveli a magyar ló hírnevét és semmiképp sem válik folyton fejlődő lókitelünk előnyére és vajmi kevésbé alkalmas ezen eljárás arra, hogy „polgáraink minél biztosabb megélhetését és az adókötelesség feltételeit“ számunkra biztosítsuk.

Irod nekem, miszerint ne ringassam magamat azon illúzióban, hogy a katonai kincstár és német szomszédaink bekötik szemüket, vagy bedugják füleiket, amidőn országos lótenyésztésünkről szó esik. Hát, kedves barátom, én magamat illúzióban nem ringatom, sőt ez esetben azt állítom, hogy ezen nekünk igen értékes fogyasztók, de különösen német szomszédaink, szemüket és füleiket szerencsénkre nyitva tartják és az ő gyakorta guny tárgyává tett „Gründlichkeit“-jükkel igen jól tudják magyar dolgainkat és jobban vannak informálva az őket is igen közölről érdeklő ily nagyfontosságú kérdések felől, mint magyarjaink legnagyobb része.

Amikor egy Lehndorff azt mondja, Rau és sok más szaktekintély elismeri, hogy hadseregünk lovasítás tekintetében a világon a legelső helyet foglalja el, hogy a hadsereg lóállománya egy ország lótenyésztésének legjobb tükré és amidőn hadvezetőségünk mértékadó egyéniségei is igen jól tudják, miként ma és 20 év előtt a katonalóállomány igen nagyot változott előnyére, nem tarthatom eljárásunkat, intézkedéseinket az országos lótenyésztés terén oly maradiaknak, amilyeneknek te, kedves barátom, azokat megengedem jóhiszeműleg, de igen tévesen odaállítod.

Hogy hadseregünk egyszerűen páratlanul van lovasítva, ezt — mondom — elismerik az egész világon és ez kedves barátom alapjában mégis csak annak a szerinted sehogysem kipróbált, puhaságot terjesztő állami tenyészanyag befolyására vezethető vissza, azoknak a „játékszerű, de semmitsem erő háziversenyek“-nek köszönhető,

amelyeket jelen alakjukban maga az általa is oly nagy kapacitásnak elismert Kozma Ferencz maga inaugurált és melyekre ő igen nagy súlyt helyezett.

Rosszul tudod kedves barátom, hogy az ezen háziversenyeken megfelelő tehetséget nem mutató egyedeket a tenyésztésből ki nem zárjuk, mert hiszen a 3 állami ménesben (a fogarasi-ban a kipróbálás még csak ezután fog következni) a 4 éves kanczák alakra, származásra, valamint szülei képességére való tekintettel még tavaly anyakanczákhoz osztályozott 79 darab fiatal kancza közül az idén májusban megtartott kanczaversenyek után közvetlenül tehetségihiány miatt 10 drb-ot osztályoztam eladásra.

Ezen kanczaversenyeken az anyakanczajelöltek hivatalosan lemért 3000 méter távolságot, rendes versenypályán, lovászfűk (65—70 kg.) által, dresszben, de ostor és sarkantyú nélkül lovagolva, 3 percz 35 másodpercz (Kisbér), 3 percz 38 mp. (Bábolna), 3 percz 40 mp. (Mező-hegyes) alatt futották meg és pedig a starttól a finisig folyton erősen lovagolva (hiszen az a lovászfűk a 3, 2, és 1 aranyakat el akarja nyerni, ha török, ha szakad), ami kétségkívül oly eredmény, amelyet lóhoz értő ember kellő és szakszerű előmunkálat nélkül el sem tud képzelni. Fontosnak vélem annak fölemlítését is, hogy a versenynapot követő napon az egyes versenyző csoportok helyezett lovai ugyancsak ezen távolságon ismét sikversenyt (döntő versenyt) futnak.

A kocsiban kipróbált (a nehezebb mezőhegyesi félvér és Nonius) kanczák pedig az ugyancsak hivatalosan kimért, a rendes forgalmi uton oszlopokkal jelölt 20 kilométer távolságot 53 percz alatt képesek sebes ügetésben megtenni (a leglassabb pár is 1 órán belül) alig izzadva, jó tüdővel, ép inakkal, ami mindenesetre, tekintettel arra, hogy e lovak 4 évesek és csak 6 hónappal a verseny előtt állítottak fel, a mezőhegyesi tavaszi nagy sarakat ismervé oly eredmény, amely semmiképp sem bizonyít a lovak szervezetének puhasága mellett. Ennyit a házi-versenyekről.

A nyereg alatt kipróbált kanczák egy egész évre, a ménék a vadászidény tartamára adatnak az intézeteknek (a ménetelepekből évente mintegy 150 darab mén), 5—8 éves korban a wieni Militár Reitlehrer institutnak Holicra, Schlosshofba, a budapesti központi honvéd lovasiskolába, a budapesti és más kopófalákhoz, u. m.: Mándok, Alsószuk, Bély, Parnó stb. adatnak további kipróbálásra; a katonai intézeteknél a kipróbálást végül egy 4000 méteres

A Debreczeni Mezőgazdasági Gépgyár Részv.-Társ. gyártmányai:

HAZAI DRILL
páros soru vetőgép,

HORTOBÁGY DRILL
páratlan soru vetőgép,

NAPOLEON DRILL műtrágyaszóróval kombinált vetőgép.

Ekék, boronák, szecskavágók, répvágók, kapálók, morzsolók, kukoriczavetőpépek stb. kiváló minőségben, előnyös árak mellett.

akadályverseny fejezi be. Last but not least-a ménesek meddön maradt kancaanyaga nem henyél és legelész, mint azt te képzeled, hanem részben kocsiba fogva, részben nyereg alatt, mint tiszt, altiszt és csikóslovak tesznek szolgálatot, a méntelepek ménei közül pedig osztályonként több pár használtatik (nappal) kocsiban, a fedezetési idenyt kivéve állandóan.

Ezzel nagyjából kifejtettem, hogy az ami okés észszerűen megtörténhet a „Zucht nach Leistung“ elvének hódolva, az meg is történik. De már bocáss meg, mi lenne abból a ménesből, amelynek kanczái az általad megnevezett elméleti szaktekintély szerint 3 évig a hadseregnél tennének szolgálatot? A ló legyen legalább 4 éves, mikor bemegy, + 3 szolgálati év = 7; utána legalább is 1 meddőségi évet számítva = 8, most már a talán bekövetkező vemhességeket számba véve, 9 éves a kanca, amikor az első csikóját hozza, — ha hozza! Ugyan miképpen fedezné ez az ország ménszükségletét ily lassu szaporítás mellett, amikor így is ezen sükségletet több mint 1/3 részben magánménések és tenyészetekből fedezzük?

Hogy miért nem lehet a ménesekben kopó-falka után vadászni, ez már csakugyan nem a vezetőség hibája, hiszen jól tudod, hogy az állami belterjes gazdálkodás mellett cukor-, keményítő- és szeszgyárak között, majorok, kertek, szőlők, erdők, gyümölcsösök, téglakemenczék, vízvezetékek és át nem ugratható csatornák, disznófalkák, gulyák és ménesek között a falkavadászat még vonszalék után is képtelenség, nem is említve azt, hogy az utakat is hajnal-tól késő estig szekerek, igák és emberek lepik el.

Ami a katonai lóárakat illeti, engeddd meg, hogy abbéli nézetemnek adjak kifejezést, miszerint ahol a lótenyésztő 1000—1200 korona ár mellett egy 3 éves csikóért számadását meg nem találja, ott más hibának is kell lenni! Homokos karámban, looseboxban, ménes-mesterrel, drappszinü lovászokkal stb., a ménest jászolból vásárolt takarmánnyal etetve, a lótenyésztés valóban csak drága, a tenyésztett ló pedig csak puha lehet.

Az angol telivérekre nézve megjegyzem, hogy képtelenség volna oly propozíció az államdíjak engedélyezésénél, hogy „a győztes lónak kifogástalan külleműnek (?), öröklő hibáktól mentesnek“ kell lenni. Ehhez nincs több szavam; ahhoz azonban, hogy az állam a versenystállókából kikerülő minden dögöt megvásárol, ahhoz igenis van szavam és állítom, hogyha egy mén a tenyésztésben hibákat okoz (ám nem lehet mindent a méntől várni), ki lesz az selejtezve még

akkor is, ha magának a ménnek öröklő hibája nincsen. Viszont korántsem a kiselejtezt ménék értékét kívánjuk kárpótolni a „magas fedezetési és bérdíjak által“, mert a fedezetési díjakat mindenütt a mén kihasználásához, a közönség vagyonságához viszonyítva szabjuk meg, tudva, hogy tulajdonos fedezetési díjak az igen keresett méneket tönkreteszik. Ez kedves barátom sok évi tapasztalat és gyakorlaton alapszik és nem is követelhető, hogy az ezen ügyekkel nem közvetlenül foglalkozó mindezeket tudja.

A magasabb bérdíjak pedig azon esélyek némi megváltásán alapszanak, amelyek egy értékes mént érhetve, a tulajdonost tetemesen megkáró-síthatnák, de meg annak némi értékelése, hogy a tenyésztő könnyen mént változtathat és nem kénytelen tulajdonában levő ménjére, ha azzal megelégedve nincsen, előbb vevőt keresni.

Egyébként a bérmenek intézményével a nagytenyésztő közönség egyet ért, minek legjobb jele azon nagyszámu előjegyzés, amelyet nyilván kell tartanunk. Már is sokat beszéltem, pedig: sapienti pauca, mégsem hagyhatom szó nélkül, hogy az emlékeztető IX. számú gazdaságkongresszuson a mi gazdasági szempontból is legértékesebb Nonius fajtájú kitünő lovainkról de még szó sem esett. Én úgy gondolom, hogy e lóban egy oly kvalitású állatot bírnak, amilyen a világon másutt nem található és nem vélek sokat mondani, ha azt állítom, hogyha bármely kulturállamnak egy ilyen kinevet erő gazdasági ló volna, annak egész gazdaságközönsége az ilyen ló tenyésztésére vetné magát.

Végül kérek, szerencsétlenség az állami lótenyésztézeteket látogatásoddal, szemléld közelebbről a dolgokat, akkor talán más véleményen léssz. Ha azonban még ez sem változtatna nézeteiden, kérek, hogy mutasd meg kedves barátom, hogy hogyan kell, mert én hazámnak nagyobb és jobb szolgálatot 28 évi e téren való működésem után nem tehetek, mint félreállni akkor, amidőn ezen köz- és államérdeki ügy előbbrevitele hivatottabb kézreadható!

Szívélyes üdvözlettel vagyok tisztelő híved
Szapáry Péter gróf.

A Magyar Gazdaszövetség nagygyűlése Kecskeméten.

(1911 június 21.)

A Kecskeméten tartott gazdaszövetség nagygyűlése jelentőségéről már a Köztelek legutóbbi számában megemlékeztünk. Miután a gyűlés külsőségeiről az érdeklődő közönség már a napisajtó útján kellően tájékozódott, a közelebbről érdeklődők pedig a gyűlés részletes lefolyásáról szóló jelentést a Magyar Gazdaszövetség kiadványaiban fogják

megtalálni, részünkről ezuttal csupán arra szoritkozunk, hogy a gyűlésen elhangzott legsúlyosabb beszédeket örökítsük meg. Alább lehetőleg szó szerinti szövegben közöljük Darányi Ignác elnöki megnyitóját, Serényi Béla gróf földmivélsügyi miniszter nyilatkozatait és Desseoffy Aurél gróf felszólalását. Közöljük továbbá azokat a határozati javaslatokat, melyeket Meskó Pál, Mezőssy Béla és Bernát István előadásai nyomán fogadott el a nagygyűlés.

Darányi Ignác elnöki megnyitója.

Tisztelt Nagygyűlés!

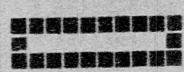
Mindenekelőtt tiszteletteljesen üdvözlöm a nagyméltóságú földmivélsügyi miniszter urat azon alkalomból, hogy nagygyűlésünkön megjelenni s ezáltal annak súlyát és tekintélyét emelni méltóztatott. Fogadja önagyméltósága ezen nagyrabecsült érdeklődéséért s általában Gazdaszövetségünk iránt tanusított jóakarataért hálás köszönetünket annak kijelentése mellett, hogy mezőgazdaságunk emelésére irányzott közérdekű törekvéseiben őt támogatni hazafias kötelességünknek tartjuk. Üdvözlöm a társminiszteriumok igen tisztelt képviselőit is és szíves megjelenésüket szociális céljaink iránti meleg érdeklődésüknek tulajdonítom.

A legnagyobb elismerés hangján kell megemlékezni azon a maga nemében egyedül álló fogadtatásról és vendéglátásról, melyben Kecskemét város és a Kecskeméti Gazdasági Egyesület részéről részesültünk. Kétszeres meghatottsággal teszem ezt, miután én itt nem érzem magam idegennek. Boldogult atyám, aki a magyar mezőgazdaságnak és mezőgazdasági irodalomnak egyik igénytelen, de hű munkása volt, éppen 100 év előtt e város falai között született s azt a nagy szeretetet, melylyel a város iránt mindig viseltetett, hagyományul hagyta reám. Én személy szerint is minden viszonyok közt egyformán éreztem és pedig párt- és osztálykülönbö- ség nélkül rokonszenvük és barátságuk melegét és boldog vagyok, hogy bárcsak porszemekkel is, de csekély erőmmel hozzájárulhattam a nemes városnak azon fejlődéséhez, amelyet itt mindannyian oly őszinte és igaz hazafias örömmel látunk és tapasztalunk. Kecskemét a gazdasági élet sok ágazatában, de különösen a szőlő- és borkészítés, a gyümölcsészet és baromfitenyésztés terén vezetőszerepet képvisel Magyarországon s ezen vonatkozásokban az értékesítés terén oly eredményeket ért el, amelyek példaadók lehetnek. Ezek az ágazatok nem kicsinylendők, mert nagy és folyton emelkedő értékeket képviselnek. De nem kicsinylendők azért sem, mert éppen a kisembert legközelebbről érdeklik, akiknek Gazdaszövetségünk működése elsősorban van szentelve. De ez csak egyik oldala Kecskemét város közgazdasági jelentőségének. A másik, nem kisebb jelentőségű az a szociális, humánus birtokpolitika, amely e részben törvényhozásunk útjait egyengette, amely minden városnak vagyona kezelésében mintául szolgálhat s amely igen erős szociális és gyakorlati érzéket áru el. Ezen politikának képviselője gyanánt az én régi barátomat, Kada Elek polgármester urat tekin-

KÖZPONTI KERESKEDELMI és IPARBANK R.-T. GÉPOSZTÁLYA

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 26.

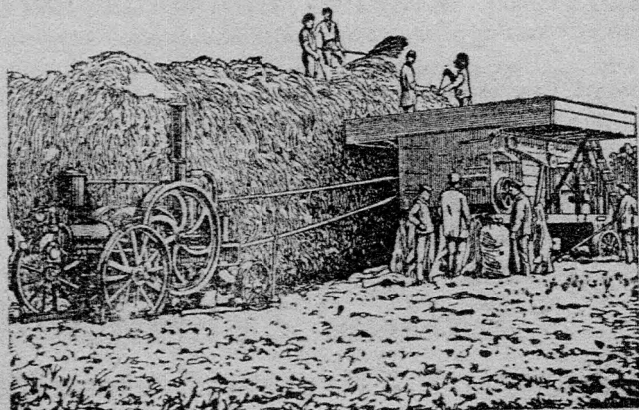
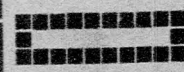
Telefon: 86-98. :: Sürgőnyezim: Czentralis.

Olcso árak!

Teljes szavatosság

Kedvező feltételek!

Állandó nagy gépkiállítás!

Petter's nyersolaj- motorok és
Daimler benzin- motorlokomobilok
Petzold benzin-

Petzold szivógázmotorok
kizárólagos vezérképviselete.

Malomgépek és ipari gépek minden nagyságban

Költségvetés és árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálunk.

tem, akinek nem kicsinylendő érdeme az, hogy ezen szociális, nagyszabású birtokpolitika mellett és azzal párhuzamosan Kecskemétet, a nagy gazdavárost, az ország legszebb városai közé emelte. Ennek a derék városnak legújabb kincse a gazdasági egyesület székháza, melyet tegnap avattunk fel és amelynek létrehozatalában a fő érdem egy másik régi barátomat: Koritsánszky János gazdasági egyesületi elnök urat illeti.

Különös örömmre szolgál, hogy ezen nagygyűlés alkalmat ad arra, hogy ennyi haladást, ennyi fejlődést, ennyi emelkedést és virágzást az ország minden részéből egybesereglett gazdák színről-színre megláthatták és hirt vihetnek arról, hogy a kecskeméti munka és életrevalóság rövid idő alatt mit tudott teremteni! Adja Isten, hogy ez az emelkedés ilyen arányokban menjen tovább s hogy ez a példa az ország egyéb részeiben is sok követőre találjon.

Elnöki kötelességeim fonálán nem veendi senki mellőztetésnek, ha külön megemlékezem Desseffy Aurél gróf öcczellencziája jelenlétéről, ki 25 évig állott legrégebb és legnagyobb gazdatársadalmi szervezetünk élén s bár ezen állásától megvált, mitsem csökkent céljaink és törekvéseink iránti érdeklődése. Ha körültekintek az Önök díszes sorain, senkit sem talállok, aki iránt a magyar gazdaközönség annyi hálával tartoznék, mint öngyméltósága iránt, akit ezennel szívemből üdvözlök. Nem hallgathatom el azon hazafias támogatást, amelyet Károlyi Mihály gróf ur, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nagyérdemű elnöke részéről tapasztalunk. Ő a kisgazdák sorsa iránt igaz és meleg érdeklődéssel viseltetik és bennünk nemcsak az ifjabb gazdatársadalmi szervezetet látja, hanem látja megdicsőült elnökünk Károlyi Sándor gróf nagy alkotását is és az ő eszméinek és hagyományainak letéteményesét. Hálásan emlékezem meg igen tisztelt alelnök-társaimról is, akik sehohsem hiányoznak, ahol a magyar gazdaközönség érdekeit előbbre kell vinni. Ki kell emelnem még Bernát István igazgató ur lelkes és odaadó működését, aki szociális irányzatunknak nemcsak formailag, de tartalmilag is központját képezi. És nem hallgathatók azon rendkívüli buzgalomról sem, melyet Meskó Pál titkár ur ezen nagygyűlés szervezése körül kifejtett.

Engedje meg nekem a tisztelt Nagygyűlés, hogy két kérdéssel elnöki megnyitómiban foglalkozzam. Az egyik birtokpolitikánk kérdése. Égető szükségesnek tartom egy telepítési és parcellázási törvény megalkotását. Mindjárt megjegyzem, hogy nem értem ez alatt azt, hogy a mai kormány azt a törvényjavaslatot terjesztsze elő, melyet mai ülésünk egyik nagyérdemű előadóival, Mezössy Béla barátommal együtt készítettünk. Nem! Változó kormányoknak és kormányférfiaknak megvan az a jogosultságuk, hogy törvényhozási alkotásaikba saját egyéniségüket és saját nézeteiket is belevihessék. A döntő nem az, hogy a mi tervezetünk törvényerőre emeltessek s egyéni hiuságunknak ezzel kedvezve legyen. A döntő az, hogy a mi nemzeti létünk fennmaradása és szociális jövőnk megalapítása

szempontjából feltétlenül szükséges, az ne esetről-esetre és kormányzati rendszabályokkal, hanem intézményesen és változó időket s körülményeket is kötelezőleg megállapítsák. Egy telepítési törvény szükséges azért, hogy az említett törvényjavaslatban 12 évre felvett 120 millió erre a célra biztosítsák és a sikeresen megindult telepítési akció Erdélyben és az ország határain fokozott eréllyel folytassák és megkönnyítsék s ezen akciónál a középosztálynak az a vezetőszerp biztosítsák, amely azt feltétlenül megilleti. A magyar állameszme uralmát enélkül fenntartani teljesen lehetetlen s magunkat ámitanók azzal, ha ezt bármiféle szurrogátumokkal lehetségesnek tartanók.

A feldarabolási kérdés törvényhozási szabályozása is feltétlenül szükséges és pedig azért, hogy kisgazdánk közérdekű parcellázása ezen törvényhozási intézkedésekkel elősegítség, a parcellázás címén folytatott uszora és kisgazdánk jogtalan kizsákmányolása korlátozások és megakadályozások s emellett a bérlet-szövetkezetek, illetőleg bérletársulatok alakulása is megoldást nyerjen s ezzel is egy újabb hatalmas lendületet adjunk a birtokpolitika javítására és kisgazdánk jólétének emelésére. Elismeréssel emlékezem ehelyütt meg arról, hogy a nyereszkesedés kizárásával működő három pénzügyintézetünk, élén a Magyar Földhitelintézettel, a kormány kezdeményezése folytán önzetlen alapon ezen kérdések pénzügyi megoldására egy akcióit indított meg. Ezen eszme Károlyi Sándor gróf utolsó tervei közé tartozott. De ha kiemelem is e kezdeményezés helyességét, hozzá kell tennem, miszerint a siker egyik feltétele, hogy az ilyen önzetlen alapon dolgozó intézet a törvényhozás által megfelelő külön kedvezményekkel is láttassék el. Enélkül sem a Magyar Földhitelintézet, sem a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, sem az Országos Központi Hitelszövetkezet soha nem létesülhetett volna. De a siker másik, még fontosabb feltétele a conditio sine qua non, hogy a telepítési és feldarabolási törvény megalkotásának, mert a tervezett pénzügyi akciónak csak az adhatja meg az alapot, mint azt maga a Földhitelintézet is, midőn ezen tervezet tárgyalatott, nyilvánosan kimondotta és kijelentette.

A telepítési és feldarabolási törvényt nekünk az utolsó trónbeszéd is megígérte. Kérdés tehát, hogy lehet mégis, hogy ezen kérdés törvényhozási megoldása zátonyra jutott? Hol lehet az a hatalom és az a nagy érdek, melyeknek pressziói ezen ügy megoldását megakadályozzák? Talán a fiskális érdek? Hát erre csak azt mondom, hogy amely ország arra nem tud magának pénzt teremteni, az saját jövőjéről lemondott. Vagy talán a nemzetiségi agitációra kell tekintettel lenni? Ezt nem hihetem, mert ha már odáig jutnánk, akkor megszűnnénk otthon lenni saját hazánkban, saját hazánkban.

A parcellázási ügy törvényes szabályozása pedig csak azok előtt lehet kedvetlen, akik jogtalan nyereségük elvesztésétől félnek. Gondolom, hogy alkotmányos és szabad országban, ahol a kisemberek érdekét folyton hangoztatják, ez a

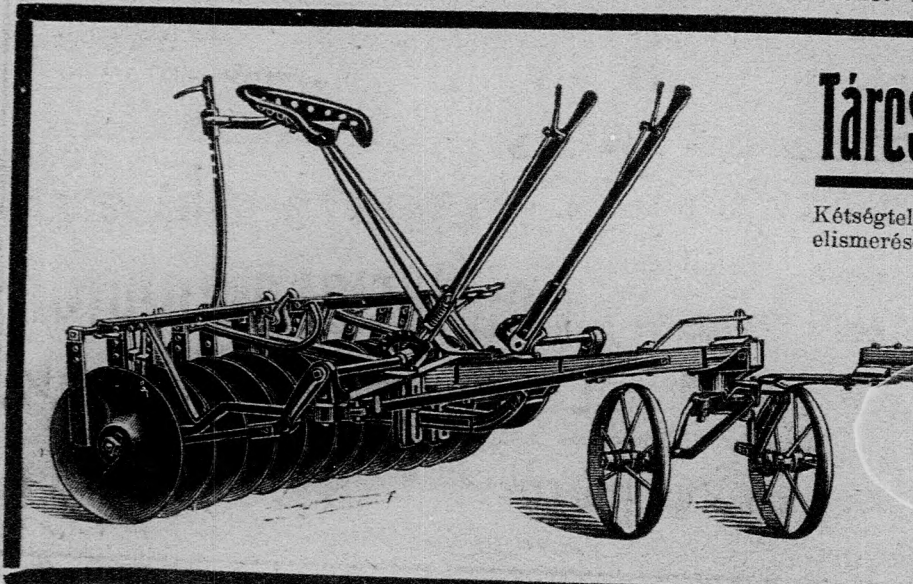
tekintet nem lehet elég erős arra, hogy az akcióban meggátoljon bennünket. Nincs tehát más hátra, mint e kérdés gyökeres megoldásához látni és nemcsak a magyar gazdaközönség, de egész Magyarország fog állani a kormány és törvényhozás háta mögött. Vegyünk példát más nemzetektől, melyek különben takarékosak, de oly kérdésekben, melyek nemzeti létüket legközelebből érdeklik, mindig megtalálják a fedezetet. Vegyünk például más nemzeteket, melyek politika és pártváltozásoktól függetlenül nemzedékről-nemzedékre egy irányban és következetesen haladnak nemzeti nagy céljaik felé. Mi magyarok a Sybillák utolsó könyvével tartunk. A mai, még kedvező alkalom alig fog visszajönni többé; ennek elmulasztása végzetes történelmi hiba volna! Addig kell tehát zörgetni a törvényhozás ajtaján, míg az meg nem nyitdik. És annyira meg vagyok győződve meggyőződésem igazságáról, hogy kizártnak tartom, hogy egy ilyen nemzeti és egy ilyen szociális kérdésben, ha szavunkat bátran felemeljük, meghallgatásra ne találjunk!

És most áttérek a vámpolitika kérdéseire. A magyar mezőgazdaság az utóbbi kiegyezésben, melynek küzdelmei csak más időkben lesznek ismertek, gabonája, állata és állati terményei részére a vámtarifában előnyt ért el, de ezzel nem ajándékot kapott, hanem keserves koplalás után megkapta annak a védelemnek egy részét, amelyet az osztrák ipar már rég élvezett. Ha a kiegyezésben ezen régi igazságtalanság megszüntetését ki nem tudtuk volna eszközölni, a munkabérek és az összes dologi szükségletek rendkívüli áremelkedését tekintve, a mezőgazdaság ma már a csőd szélén állana.

Azt hittük, hogy 1915., illetve 1917-ig teljesen nyugodtak lehetünk. De tévedtünk. Mert mit látunk? Látjuk, hogy az osztrák ipar tulzói a megpecsételt egyezményeket és szerződéseket respektálni nem akarják és a kiegyezés világos rendelkezésével szemben az osztrák kormány az argentinai huskérdésben Magyarországgal meg nem engedett játékot üz. Exportjuk mesterseges fejlesztésére az osztrákoknak Argentínával nagy terveik vannak. S ezen nagy tervek egész számláját a magyar mezőgazdasággal és különösen a magyar állattenyésztéssel kívánják kifizettetni.

Hogy az argentinai husbehozatal mennyiben fizeti ki magát, az Argentina, esetleg a vele szövetséges osztrák vállalkozások kérdése. Mi e kérdés megítélésére csak Magyarországi szempontját fogadjuk el irányadónak, hogy akár az állategészségügyi, akár a közgazdasági szempontot tekintjük, az veszélyes és káros. Veszélyes és káros nemcsak önmagáért, hanem veszélyes az a precedens szempontjából, veszélyes azért is, mert rést üt vámpolitikai rendszerünkön s mert közjogilag is Magyarországot inferioris helyzetbe hozza. Ezekre vannak jelen, de azt hiszem, hogy senki sincs köztünk, ki ezen nézetet nem osztaná.

Még rövid idő előtt nem gondoltuk volna, hogy nem elég a balkán husbehozattal szemben küzdenünk, hanem még a mindig kizártnak

Táresásboronák szabad. hullámos táresákkal!

Kétségtelenül a legmegbízhatóbb munkát végzik, amit Magyarország gazdáinak számtalan elismerése is bizonyít. Ezer és ezer darab van már működésben; ezen tény garancia a táresásboronák megbízhatóságáról.

Abrás leírással és ajánlattal készséggel szolgál:

BACHER RUDOLF — MELICHAR FERENCZ

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond,

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

s arra, hogy az
nket. Nincs tehát
keres megoldásá-
gazdaközöntség,
ni a kormány és
ünk példát más
takarékosak, de
zeti létüket leg-
g megtalálják a
más nemzeteket,
októl függetlenül
nyban és követ-
gy céljaik felé,
könyvének tar-
alkalom alig fog
asztása végzetes
tehát zörgetni
meg nem nyit-
győződéve meg-
zártnak tartom,
ilyen szociális
elemeljük, meg-

a kérdéseire. A
kiegyezésben,
időkben lesznek
llati terményei
el, de ezzel
serves koplalás
nek egy részét,
g élvezett. Ha
talanság meg-
na eszközölni,
gi szükségletek
a mezőgazda-

17-ig teljesen
Mert mit lá-
tulzói a meg-
ódéseket res-
yezés világos
rák kormány
gyarországgal
ortjuk mester-
k Argentíná-
nagy tervek
zógazdasággal
résztessel ki-

al mennyiben
setleg a vele
kérdése. Mi
ország szem-
hogy akár az
lasági szem-
káros. Veszé-
anem veszé-
ól, veszélyes
ndszerünkön
ot inferioris
len, de azt
ak, ki ezen

oltuk volna,
tallal szem-
dig kizártunk

tartott tengerentuli hussal szemben is a világos szerződés és egyezmény ellenére is kénytelenek vagyunk a harcot felvenni. Szerintem hiba volt annakidején az első kétezer tonnához a hozzájárulását a magyar kormánynak megadni. Én erre köteles őszinteséggel idejekorán utaltam is. Most már arra kérjük mindannyian a kormányt, hogy ezen a lejtőn álljon meg, foglaljon el határozott és szilárd álláspontot a magyar mezőgazdaság és általában a magyar szempont védelmére. Annál könnyebben teheti ezt, mert kevés kérdés van, melyben ily osztatlanul álljon háta megett Magyarország.

A montenegrói, a görög és balkán szerződések tekintetében is, jóllehet az imént lefolyt gazdakongresszus egyhangulag fejezte ki aggályait, megnyugtatót mindezekig nem nyertünk. Nagy aggodalmunk van, hogy az osztrák ipar tulzása és önzése itt is a magyar mezőgazdaság csorbitására törekedik. Ismerjük a magyar földmívelésügyi miniszter nehéz helyzetét. Ismerjük azokat a tényezőket, melyekkel fájdalom minden földmívelésügyi miniszternek meggúzdenie kell. Ezen küzdelmeket a magyar gazdaközöntség teljes közreműködése és igénybevétele nélkül megvívni nem lehet. De támaszkodják a nagyméltóságú földmívelésügyi miniszter a magyar gazdatársadalomra és erős meggyőződésem, hogy diadallal fog a küzdelemből kikerülni.

Mi békét akarunk és keresünk itthon minden társadalmi osztályokkal. *Békét óhajtunk fenntartani Ausztriával is, de csak becületesen békét,* mely életérdekeinknek és szövetséges viszonyunknak lojálisan megfelel. *Aki a vámpolitikát visszaesindálni akarja, az a mi fennállhatásunknak életgyökereit metszi el. Az ilyen irányzattal szemben legyen harc és háború és legyen inkább ma, mint holnap!*

Ilyen nehéz viszonyok között látjuk azt, hogy mesterséges ellentétet iparkodnak teremteni a gazdatársadalom különböző rétegei között. Szembeállítják a nagybirtokot a kisbirtokkal, a „divide et impera” a jelszó. Meg akarnak osztani bennünket, hogy aztán szabadon rendelkezzenek velünk. Amely gazda a jelen időben akarva vagy akaratlanul e törekvéseket szolgálja, az a magyar mezőgazdaság ellen és eszerint önmaga ellen is halálos vétket követ el. Egyetértés által ugyanis mindent megnyerhetünk, ami minket jogosan megillet és ami eddig még hiányzik. Visszavonás által pedig még azt is könnyen elveszithetjük, amit megszereztünk és amiről azt tartottuk, hogy azt elveszíteni többé már nem lehet. Áll ez minden kérdésre, kétszesesen áll a vámpolitikára. Mi nekünk nemcsak az 1917-ig fennálló vámvédelmet kell sértetlenül fenntartanunk, hanem minden áldott napon kell már arra is gondolnunk, hogy mi lesz a mi sorsunk 1917-en túl. Miképp fogjuk annyi ellenáramlattal szemben ezt a védelmet 1917-en túl is az európai jelenlegi vámpolitikai irányzat további fenntartása esetén biztosítani és megerősíteni.

Adja Isten, hogy az együttérzés, mely a mai gyűlésen oly fényesen nyilatkozott meg, állandó és folytonos maradjon és kunyhókban és palo-

tákban egyaránt vigye előbbre és előbbre a mi igazságos ügyünket, a magyar gazda ügyét. (Hosszantartó, szünni nem akaró éljenzés.)

Serényi földmívelésügyi miniszter nyilatkozatai.

Örömmel és lelkesedéssel jött el, ugymond, a Magyar Gazdaszövetség nagygyűlésére, mert az a meggyőződése, hogy csak akkor teljesítheti mint földmívelésügyi miniszter a nemzet javára kötelességét, ha minden politikai és társadalmi válaszfaltól mentesen egyedül a földmívelésügyi fejlesztésére és a földmíveléssel foglalkozók érdekében működik. Amennyire csak tehetsége engedte, mindig odaműködött, hogy elhárítsa azokat az akadályokat, amelyeket a napi élet ezen a téren felvet. Megjegyzéseket óhajt fűzni azokhoz a nagyértékű fejtegetésekhez, amelyeket *Darányi* a vámpolitikai kérdésekről elmondott. *Arról szó sem lehet, hogy a kiegyezésen részt törjenek!* (Hosszas éljenzés, nagy tetszés.) Hisz jóformán ma van az első esztendője annak, hogy a kiegyezés előnyeit a termelés produktivitására felhasználhatjuk. Kijelenti, hogy míg helyén marad, a nagy politikai kérdéseket úgy fogja vezetni, hogy a gazdasági értékesítés mai viszonyai állandóan megmaradjanak. Mindig úgy lesz, hogy az emberek feloszlanak vezetőkre és vezetőkre. A vezetőknek kötelességük, hogy a nemzeti munka békés menetén örködjenek. A vezetőkre pedig az vár, hogy szeressék a földet és míveljék azt jól. A vezetőktől függ viszont, hogy a munka értékes és eredményes legyen. *A telepítésről és parcellázásról* mondott értékes elnöki kijelentéshez azt a megjegyzést fűzi, hogy mint annakidején programjában kijelentette, más törvényjavaslatot készít és első-sorban a pénzügyminiszterrel olyan pénzügytervet óhajt alakítani, mely nyereség kizárásával áll a közérdekű telepítés és parcellázás szolgálatában. Nem akar a kérdéssel ez alkalommal hosszasan foglalkozni, csupán még annak a kijelentésére szorítkozik, hogy egyetértőleg óhajt a gazdatársadalommal működni és benne élénken él az a tudat, hogy csak a gazdatársadalom közreműködésével érheti el céljait. Melegen üdvözlö a nagygyűlést.

A miniszter kijelentéseit hosszantartó éljenzéssel és tapssal honorálták.

Desseffy Aurél gróf beszéde.

Tisztelt Nagygyűlés! Válaszolva a földmívelésügyi miniszter ur szavaira, különösen ki kell emelnem, hogy én ugyanazon az állásponton állok, amely nagynevű elődjének kiinduló pontja volt, amely tudniillik a kiegyezésben az ipari és mezőgazdasági termelésnek egyenlő, arányos védelmét biztosítja. Az igen tisztelt földmívelésügyi miniszter ur nyilatkozatából reményt merítünk arra, hogy ez jövőben is fel fog tartatni és a még kötetendő kereskedelmi szerződéseknél respektáltatni fog. De mint emlékezni méltóztatnak, már a nyiregyházai gyűlés alkalmával fel-emeltük a szavunkat és ismételtén kimondottuk, hogy ezen arányos és egyenlő vámvédelem nem engedi meg azt, hogy Argentínából fagyasztott

hust hozzanak be. Nem érthetek tehát egyet a miniszter ural, aki a parlamentben azt mon-dotta, hogy nem kell félni az argentinai hustól, mert az nem izlik. Részemről igenis nagy jelen-tőséget tulajdonítok ennek a behozatalnak, mert ezáltal az egyenlő vámvédelem elve meg van támadva. Nagy sulyt helyezek rá, hogy a monarchia területére Argentínából több hust be ne hozhassanak, mint amilyen mennyiségben a két kormány eddig megegyezett, mert megtör-ténhetnék később, hogy 5000—6000 tonnát is behoznak, ami a magyar mezőgazdaságot már érzékenyen megkárosítaná. Én olyan áralakulást tartok kívánatosnak, hogy a fogyasztónak is jusson, a termelőnek is maradjon. Ezt a kívána-tos áralakulást nem szolgálhatja az argentinai hus, mert ez a termelők érdekeit sérti, anélkül, hogy a fogyasztó megkapná az általa keresett oleszt elő anyagot.

Kérem tehát az igen tisztelt földmívelésügyi miniszter urat, hogy 1917-ben, amikor a most érvényben levő vám- és kereskedelmi szerződés lejár, a vámvédelem adassék meg a mezőgazda-ságnak, éppen úgy, mint az iparnak és a mező-gazdasági érdekek ápolását éppen olyan mér-tékben tegye feladatává a földmívelési kormány, mint ahogy az ipari érdekeket a kereskedelmi kormány felkarolja. Határozati javaslatot ter-eszt elő, amely szerint:

„A Magyar Gazdaszövetség Kecskeméten tar-tott nagygyűlése múlt évi nyiregyházai nagy-gyűlésén hozott határozatának megfelelően fenntartja a Magyar Gazdaszövetségnek azt az álláspontját, mely szerint az Argentínából való husbehozatalnak megengedése nemcsak a monar-chia állattenyésztésére káros, hanem az Ausztriá-val kötött kiegyezés szellemével sem egyezet-hető meg s a vámvédelemnek egyoldalu, az osztrák fogyasztók javára való megbontását jelenti.

Eppen ezért míg egyrészt az ország állat-tenyésztői nevében komolyan és határozottan tiltakozik az ellen, hogy azon 2000 tonnán túl, melynek behozatalához kormányunk hozzájárult, újabb mennyiségek hozassanak be, felhívja az illetékes tényezőket, különösen pedig az orsz. képviselőket, törvényhatóságokat és gazdasági egyesületeket, hogy e kérdést folytonosan figye-lemmel kísérve, a jelzett követelmények érdeké-ben a lehető leggyorsabban hassanak oda, hogy az OMGE. által legutóbb tartott gazda-kongresszus vámpolitikai állásfoglalása a Monte-negróval, Bulgáriával és Görögországgal kötendő vámszerződéseknel érvényre jusson.”

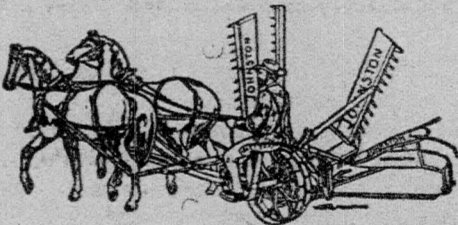
A határozati javaslatot egyhangú lelkesedés-sel elfogadták.

A nagygyűlés által elfogadott határozati javaslatok.

Földbérleti szövetkezetek.

„Kimondja a Magyar Gazdaszövetség nagy-gyűlése, hogy a földbérletiszövetkezetek szerve-zését nemzeti és szociális szempontokból szük-ségesnek tartja.

Eppen azért megbizsa a szövetség elnökségét, hogy 1911. év őszén szakértekezetletet hívjon

Az amerikai

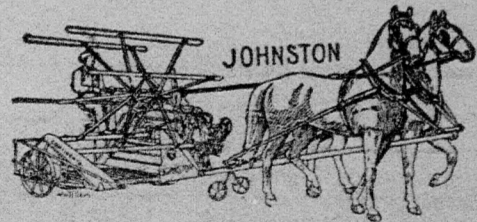
„Johnston” marokrakó és kéveketőáratógépek

tökéletes munkájuknál, mint egyszerű és tartós szerkezetüknel fogva minden gazda elismeri, hogy az első helyet foglalják el.

Ajánlattal készséggel szolgál:

Bächer Rudolf — Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

össze, amelynek feladata leendő gondos és részletekbe menő tanácskozás alapján, a helyi viszonyok figyelembevételével megállapítani azon módokat és eseteket, melyek között ilyen társulatok létesítendők.

Telepítés és parcellázás.

„Kimondja a nagygyűlés, hogy egy oly törvényjavaslat megalkotását, amely a magyar telepítési politika szolgálatára tíz éven át legalább 100 milliót kíván fordítani, égetően sürgős feladatnak tartja és reméli, hogy a kormány ez irányban tett ígéretét be fogja váltani.

A birtokforgalom szabadságának tiszteletben tartása mellett szükségesnek látja továbbá a gazdaggyűlés oly törvényhozási intézkedések megételét is, amelyek a birtokföldarabolásoknál úgy a kölcsön formája, leszámolási árfolyama, kamatláb, különböző czimeken szedett ügyvédi, felmérési díjak s illetékek, valamint a földparcellák értékelési adataira nézve is a legszélesebbkörű nyilvánosságot és hatósági ellenőrzést lehetségessé teszi és feltétlenül biztosítja.

Földtehermentesítés.

„Kimondja a kecskeméti nagygyűlés, hogy: a magyar föld terhes adósságainak olcsóbb, fel nem mondható kölcsönökkel való átváltoztatását gazdasági, társadalmi és politikai tekintetben sürgős és mielőbb munkába veendő feladatnak tartja; e czélból

felhívja a Magyar Gazdaszövetség elnökségét, hogy ebben az irányban a szükséges lépéseket úgy a kormánynál, valamint a törvényhozásnál és társadalmi uton is tegye meg.

Végül, miután a földbirtok eladósulása nemcsak hazánkban mutatkozik, hanem más országok mezőgazdaságát is sújtja, szükségét látja annak, hogy leküzdésére nemzetközi mozgalom indíttassék.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület Kállay Zoltán dr. főispán elnökletével f. hó 11-én délután Egerben, a vármegyeiházán választmányi ülést tartott. Tudomásul vették, hogy a földmívelésügyi miniszter államsegélyt utalt ki adminisztratív költségekre és az egri gyümölcsfa-telep czéljaira. Elhatározta a választmány, hogy állami támogatással kísérleteket folytat *kukoriczafajok nemesítésére*, Recskén pedig augusztus hó 27-én nagyszabású *lódijazást* rendez.

A Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete mintegy 3000 kigazda jelenlétében f. hó 25-én tartotta rendes évi közgyűlését. Laehne Hugó ügyvezető elnök nyitotta meg nagy tetszést keltő beszéddel a közgyűlést. Szíves szavakkal üdvözölve Walthausen Ottó és Lukács Iván gazdasági felügyelőket, kik mindenkori segítségére vannak a kigazdáknak. Indítványára táviratilag üdvözölték Serényi Béla gróf földmívelésügyi minisztert, aki a mult esztendőben is hathatós támogatásban részesítette az egyesületet közérdekű munkásságának elősegítése érdekében. Hasonlóképpen táviratban üdvözölték Károlyi Mihály gróft, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnökét és Darányi Ignác volt földmívelésügyi minisztert, a Magyar Gazdaszövetség vezetőjét. Az elnök megnyitója további folyamán a közgyűlés zajos helyeslése mellett sürgette a *telepítési és parcellázási törvény megalkotását*, amely megfelelő áron kedvező fizetési feltételekkel földhöz jut-

tatja az arra való kigazdákat. Szól a *földbirtokszövetkezetekről*, amelyek szerinte a kivándorlás leghatásosabb ellenszerei volnának. Kiterjeszkedett beszédében a *vámvédelem* nyomatékos hangsúlyozására, élénk helyeslések között emlékezett meg a Magyar Gazdaszövetség kecskeméti gazdanagygyűléséről, annak határozatairól, rámutatva arra, hogy a kigazdaosztály megerősítéséhez milyen fontos országos érdekek fűződnek. A nagy tetszettel fogadott elnöki megnyitó után Rottermann Vilmos titkár terjesztette elő a központi igazgatóság jelentését az egyesület mult évi működéséről. A jelentés minden egyes adata arra mutat, hogy az egyesület vezetősége, ahol csak eszközei megengedték, fejlesztette a gazdasági szakértelmet, elősegítette a kigazdákat beszerzésekben, lényegesen hozzájárult az állattenyésztés fejlesztéséhez. Az egyesületnek jelenleg 6350 tagja van és szervezve van benne 76 gazdakör. E jelentést megnyugvással vette tudomásul a közgyűlés, amely a felügyelő-bizottság jelentése nyomán az 1910. évi számadásokat jóváhagyta és a felemelt tételeket megadta.

Sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés, hogy Zichy Aladár gróf elnök lemondásához ragaszkodik, a közgyűlés a távozó elnöknek jegyzőkönyvileg mondott köszönetet kifejtett munkásságáért. Laehne Hugó az igazgatóság nevében javasolta, hogy elnökké Giesswein Sándor jelenlegi alelnök, a kigazdák igaz barátja választásuk meg, mely javaslatot a közgyűlés nagy lelkesedéssel tette magáévá, táviratban értesítve az új elnököt megválasztásáról. Az igazgatóságba megválasztottak: Tóth János, Szalay József és Velanics Antal, a GEOSz. végrehajtó-bizottságába kiküldettek Giesswein Sándor, Rupp Sándor és Rottermann Vilmos. A jövő évi költségvetés és munkaprogramja megállapítása után a jövő közgyűlés helyéül Sopron tüzetteti ki. Miután Gottlieb József kigazda indítványára a közgyűlés az igazgatóságnak, az egyesület tisztikarának köszönetet mondott, Laehne Hugó elnök bezárta a közgyűlést, hangsúlyozva, hogy az egyesület munkássága ezentúl is csak gazdasági és szociális irányban halad, gondosan kerülve a politikát.

Hegyen-völgyön át.

II.

Az OMGE. alpesi tanulmányúti társasága Felső-Olaszországot június 16-án délután hagyta el és a Simplon-alaguton keresztül a francia Svájcba utazott.

Itt első állomásunk a Genfi-tó partján levő, festői fekvésű Montreux volt, ahol végre nap-sugaras ragyogó égbolt üdvözölt bennünket.

Az első nap reggelén társaságunk György Endre vezetésével Territetbe rándult át, ahol kegyeletesen megkoszorozta Erzsébet királyné emléksobrát. Ezután fogaskerekével a Rochers de Naye nevű 2045 méter magas hegyesucsra mentünk fel, ahonnan gyönyörű kilátást élveztünk és a változatos alpesi flórában volt alkalomunk gyönyörködni.

Estefelé a Montreux vidéki szőlősgazdák egyesületének elnöke és több tagja kalauzolással néhány környékbeli pinczegazdaságot és szőlőt tekintettünk meg. Az egyesület egyik alelnökének palleusi pinczejében, majd Vuichaud-Marquis szőlőtermelő châteldardi kastélyában és végül Mayer Ernő egyesületi elnök clarensi borpinczejében vendégszerető fogadásban volt részünk s a szőlők bemutatása mellett a pinczekezeléssel is megismertettek házigazdáink, akik egyuttal végigkóstoltatták a társasággal legjobb

boraikat. Különösen kedves meglepetés várt ránk Mayer elnök pinczejében, mely magyar nemzeti színű zászlókkal és remek rózsákkal volt izléscsen díszítve.

Az egyes pinczékben elhangzott szíves üdvözlő szavakra György Endre, a társaság vezetője és Mutschenbacher Emil dr. titkár válaszoltak.

Ami a Montreux vidéki szőlőmívelést illeti, társaságunk tagjai megállapíthatták, hogy a mivélés módja sokkal kezdetlegesebb, mint nálunk, de a tavaly óta itt is fellépett és erősen terjedő filloxera alkalmasint mihamar nagyobb gondosságra szorítja a környékbeli termelőket, akiknek különben a Genfi-tó vidékének nagy idegenforgalma azt az előnyt biztosítja, hogy termésüket aránylag igen magas áron, literenként átlag egy frankért, tudják a számos ottani vendégfogadóban értékesíteni.

Másnap kora reggel a Montreux-Zweisimmen-i villamos vasuton Gruyèresbe utaztunk, ahol Torche, a fribourgi kanton földmívelésügyi igazgatója fogadott a kanton számos hivatalos kiküldöttje és több környékbeli kiváló gazda élén.

Társaságunkat a kanton kormánya részéről felajánlott különvonat szállította Gruyèresig, ahol elsősorban az ottani történelmi nevezetességű ódon kastélyt szemléltük meg, majd kocsin Reichlen kiváló tenyésztő Favanelauz nevű „châlet“-jába (alpesi nyári majorjába) mentünk.

Itt a házigazda és családja nagy vendégszeretettel fogadtak, a bájos házikisasszonyok sajátkezüleg töltötték poharunkba a finom francia pezsgőt és vígan koccintgattak velünk a magyar-svájci barátságra.

Ezután alaposan szemügyre vettük házigazdánk szép feketetarka gulyáját, melyben több igen kiváló bikát és tehenet szemléltünk meg. A gulya valóságos harangzugással fogadott bennünket, mert Svájcban az a szokás, hogy minden a havasi legelőre kihajtott jószág nyakába jókora kolompot akasztanak és ezek kongása a bércek alján úgy hangzik, mint a távoli harangzó.

A tömérdek légy miatt a buja növényű füvel borított havasi legelőn csak estétől reggelig legel a jószág, napközben pedig jól befűggyőzőzött istállóban tartják.

A gulya 42 tehenek közül 38 volt friss fejős és kísérőink állítása szerint ezek naponként átlag 20 liter tejet adnak darabonként.

Ugyanott a szomszédos alpesi legelőn még több környékbeli bérésgazda vöröstarka gulyáját is megtekintettük, majd Epagnyba mentünk át, ahol igen érdekes süritett tejgyár van üzemben, amely csokoládégyártás czéljára és főképpen turisták körében és tengeri hajókon kedvelt konzerv gyanánt használatos lágy téztszerű készítményre dolgozza fel a literenként átlag 20 fillérért átvett tejet.

Ezután Broc városkában a kanton kormányának vendégei voltunk ebédre s ebéd alatt a városi daloskör tagjai pásztordalok előadásával gyönyörködtették társaságunk tagjait. A szíves fogadást György Endre köszönte meg. A kanton kormánya nevében Torche földmívelésügyi igazgató üdvözölt bennünket, mint a magyar gazdatársadalom képviselőit, végül pedig a fribourgi szarvasmarhatenyésztő egyesület elnöke ismertette a feketetarka marha történetét, tenyésztését és előnyeit.

A bullei emmentáli sajtógyár érdekes üzemének megismerése után társaságunk Gstaadba utazott tovább, ahol Malcomes Jeromos báró miniszteri tanácsos, svájci földmívelésügyi miniszteri szaktudósítónk, csatlakozott hozzánk és Hofstetter elnök s Reger-Hofer titkár fogad-

GÖZEKESZÁNTÁSHOZ,

gazdasági üzemekhez, téli fűtéshez

kiválóan alkalmas

: tatal briketteket :

szállít a

MAGYAR ÁLTALANOS

:: KÖSZÉNBÁNYA ::

RÉSZVENYTÁRSULAT

BUDAPEST, V., ERZSEBET-TER 19.

A tatal brikett teljesen pótolja a porosz szenet, ára azonban jóval olcsóbb. A báró Hatvany-uradalomban megégett gözekepróbanál 11 és háromnegyed hold földszántásához szükségelt 914 kg. szőlő-tal brikettel szemben csak 1000 kg. tatal brikett kellett!

etés várt ránk
gyar nemzeti
tal volt izlése-

ezives üdvözlő
g vezetője és
aszoltak.

nivelést illeti,
hogy a mive-
mint nálunk,
s erősen ter-
mar nagyobb
li termelöket,
ékének nagy
ztosítja, hogy
áron, literen-
számos ottani

Zweisimmen-i
asztunk, ahol
relésügyi igaz-
hivatalos ki-
ó gazda élén.
nya részéről
Gruyeresig,
mi nevezetes-
z majd kocsin-
z nevű „chá-
meantünk.

ny vendégsze-
szonyok saját-
nom franciaia
nk a magyar-

házigazdánk
n több igen
ünk meg. A
adott bennün-
hogy minden
nyakába jó-
ek kongása a
ant a távoli

növésü füvel
tétől reggelig
jól befüggő-

friss fejős és
onként átlag

legelőn még
starka gulyá-
yba mentünk
ar van üzem-
ára és főkép-
jónon kedvelt
y tésztazerű
enként átlag

on kormányá-
s ebéd alatt
lok előadásá-
k tagjait. A
öszönte meg.
e földmivelés-
et, mint a
végül pedig
ő egyesület
arha történe-

kes üzemének
staadba uta-
eromos báró
ldmivelésügyi
zott hozzánk
titkár fogad-

pótolja a
ban jóval
gy-urada-
próbanál
i fölszán-
kg. szállé-
csak 1000

tak a „Verband für simmenthaler Alpflück-
viehzucht und Alpwirtschaft“ nevében.

A másnapra tervezett nagy havasi gyalog-
kirándulást, sajnos, elmosta az időközben beál-
lott eső. Ehelyett társaságunk Erlenchba rán-
dult vonaton, ahol az ottani szarvasmarha-
törzskönyvet tanulmányoztuk, majd reggeli után
szakadó esőben s meglehetősen fáradságos uton
Reger-Hofer alpesi gazdaságába gyalogoltunk
fel, amely mintegy 500 méter magasságban
fekszik Erlench felett.

Zweisimmenbe visszatérve még Haueter kiváló
tenyésztő néhány nagyértékű marháját néztük meg,
a társaság tagjainak egyrésze pedig másnap
Rebmann nemzetgyűlési képviselő hírneves ten-
yészetébe is ellátogattott.

A Simme völgyében látott marhaállomány
tökéletes testformái általános elismeréssel talál-
koztak s annak tulajdonítható az is, hogy az
itteni kiválóbb tenyészállatok meglepően magas
áron kelnek el. Például 8000—12.000 frankos
bika- és 2000—5000 frankos tehénár nem tar-
tozik a ritkaságok közé. Társaságunk azonban
a tejlöképesség megbízható ellenőrzésének
hiányát ismételen hangoztatta a bennünket
kalauzoló tenyésztők előtt, akik maguk is be-
ismerték, hogy egyébként mintaszerű törzs-
könyvezésük ezirányban kiegészítésre szorul, de
ez eddig megfelelő szervek (ellenőrző egyesü-
letek) hiányában nem volt megvalósítható.

Szimmentálból jövet társaságunk meleghangu
táviratban üdvözölte Szell Kálmánt, aki hazánk-
ban a szimmentáli fajta szarvasmarhatenyésztést
meghonosította és ma is a magyarországi szim-
mentáli tenyésztők élén halad. Ismerik és tisz-
telettel emlegetik is a nevet az egész Szimmen-
tálban.

A következő napon Bern városát tekintettük
meg, ahol társaságunkban reggelizett az osztrák
földmivelési kormány berni szaktudósítója, Hen-
nert Adolf báró, a svájci gazdasági viszonyok
egyik alapos ismerője.

Délután a rutii gazdasági középiskolát és faj-
gazdasági iskolát, valamint a hozzájuk tartozó
gazdaságot látogattuk meg, ahol Käppeli dr.
igazgató szolgált felvilágosításokkal. Főképpen
az intézet sajtgyára, a vele kapcsolatos sertés-
tenyésztés központi fűtésre és villamos világításra
berendezett istállóival, a 200 darabból álló
szimmentáli szarvasmarhatenyésztés, a növény-
termesztési kísérletek és az évenként körülbelül
700 hl. almabort előállító berendezések kel-
tették fel társaságunk érdeklődését.

Este Interlakenbe utaztunk, ahol a pálya-
udvaron az ott üdülő Csillag Gyula dr., egye-
sületünk volt választmányi tagja fogadott ben-
nünket.

Másnap a Jungfrau tövébe, Scheidegg állomá-
sra rándultunk ki és az égbenyülő havasok
alján megemlékeztünk a Magyar Gazdaszövetség
ugyanakkor Keeskeménten tartott országos nagy-
gyűléséről, amelyre Darányi Ignác dr.-hoz és
Károlyi Mihály grófhhoz, az OMGE. elnökéhez
üdvözlő táviratot intéztünk.

Délután a Brienzi-tavon és a Brünnig-hágón

át Luzernbe utaztunk s innen másnap a Rigi-
Kulmra rándultunk ki, ahol Bürgi ur és fia
svájci szarvasmarhatenyésztésüket mutatták be
a Rigi hegy lejtőin fekvő több alpesi gazdasá-
gukban. Kalauzaink a kisebb testű és tetszetős
formájú borzderes fajta főelőnye gyanánt nagyobb
tejlöképességét emelték ki.

A Rigi-Kulmról remek kilátást élveztünk,
majd lejövete festői környékű Vierwaldstätti-tavon
körhajózást tett társaságunk, amely után más-
nap, Luzern városának megtekintése után a
sedelhofi javítóintézet tejgazdaságát kereste fel
Suter-Zust dr., a surseei téli gazdasági iskola
és háztartási tanfolyam egyik tanítójának és az
itt hozzánk csatlakozott Laur dr., a svájci
gazdaszövetség főtitkárának kalauzálása mellett.
Délután a sempachi mezőgazdasági szövetséget
gőzüzemű sajtgyárát és raktárát kerestük fel,
ahol a svájci kisgazdák fenntartotta fogyasztási
szövetkezetek egyik legkiválóbbját volt
alkalmunk megismerni. A szövetséget több
svájci országos és kantonális kiállításon nyert
már kitüntetéssel és működésének áldásos ered-
ményeiről a sempachi kerület kisgazdáinak
fokozódó jóléte, az állatlétszámnak és gép-
készletnek az intenzív kulturával lépést tartó
emelkedése tanuskodik. A szövetséget raktár-
ban rendezett almaborkóstolás után Helfenstein
Alajos gazdaságát, kiváló szimmentáli marha-
állományát és luzerni nemesített sertésenyésztését
tekintettük meg a Sempach melletti Fluckban.

Ez a mintegy 70 hektárnyi területű, szép
épületekkel és gépekkel jól felszerelt birtok
tipikus képét adja a jobbmodu svájci paraszti
gazdaságának és társaságunk részére valóban
tanulságos láttnivaló volt. Szíves házigazdánk a
másfélóraig tartó szemle befejeztével egy pohár
saját készítésű almaborral kínálta meg a társa-
ságot és igen kedves jelenet volt, amidőn az
egyszerű parasztszóban felállott Laur Ernő dr.,
a közel másfélszáztagot számláló svájci
gazdaszövetség főtitkárja és szép szavakkal a
magyar mezőgazdaság felvirágzására üritette
poharát. Az üdvözlésre válaszolva e sorok írója
köszönte meg a svájci gazdaszövetségnek a
tanulmányut előkészítésében való közreműködést
és a Svájcban tapasztalt szíves vendégszereteket.

A társaság tagjai körében örvendetes nagy
érdeklődés mutatkozik, halomra gyűlnek a szor-
galmas résztvevők jegyzetei és bizonyára az idén
is értékes, változatos tanulmányi anyaggal,
hasznosítható tanulságokkal megrakodva térünk
haza. A lehetőleg sokat felölölő utiprogramm
meglehetősen fáradságot ró ugyan tagjainkra, de
a kitartásunk oly jó példával járnak előttünk
kis társaságunk idősebb tagjai, kivált nesztorunk,
a hetvenharmadik életévét fiatalos erővel taposó
Beretvás János bácsi, hogy a fiatalok restelnék
mögöttük elmaradni. Esténként az ebédnél szok-
tuk a napközben látottakat megbeszélni s ekkor
adja ki a társaság vezetősége nevében e sorok
írója a másnapi „napiparancsot“, amelyet a nagy
többség pontosan be is tart. Ha imitt-amott
külön óhajtasok merülnek fel, ez csak arra
vall, hogy egyesek még többet szeretnének látni

és tanulni, mint amennyit tervbe vettünk s a
vezetőség ezt a dicséretes tudásvágyat lehetőség
szerint honorálja is.

Luzernt elhagyva Zürichbe, utolsó svájci
állomására utazott társaságunk, ahol a tejsar-
nokszövetkezet, a strickhofi gazdasági iskola, a
winterthuri szövetkezeti központ és a Maggi-féle
világhírű konzervgyár megtekintése szerepel a
programmban, hogy azután Tirolban, majd
Salzburgban folytassuk eddig is sok tanulságos
láttnivalót nyújtó alpesi tanulmányutunkat.

M. E. dr.

Keeskemét városa bugac- monostori pusztáján.

Írta: Rodiczky Jenő dr.

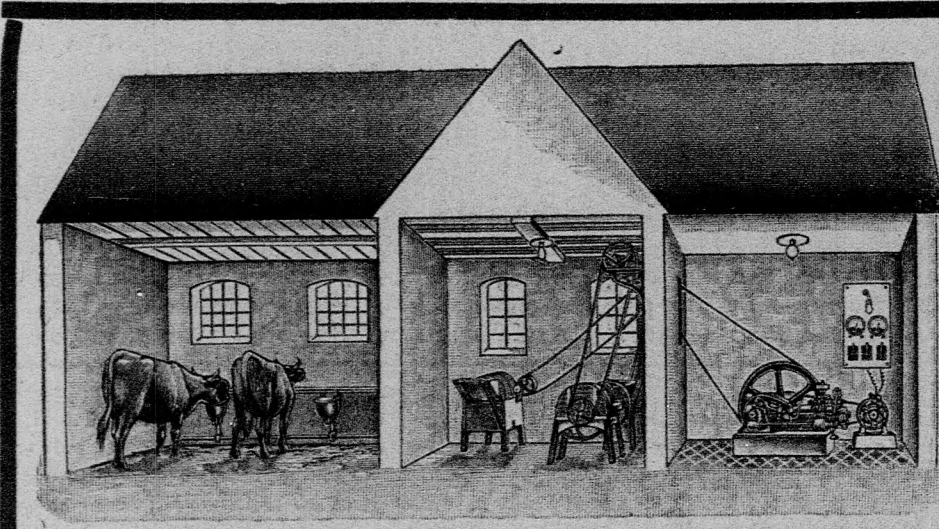
III.

A pusztán korán kelnek az emberek. „Hajnal-
ban, hajnal előtt“ talpon vagyok. Megtekintem
a ménest, melyben 11 darab tenyészment és
30 anyakanczát számlálok meg. A hágó mének-
nél szemtanuja vagyok annak, hogy egy meg-
lehetősen „őreg ur“-hoz nem hiába hozták a
pusztai „kancza szépe“-ket. Csak a hasát kell
kissé megsimogatni, akkor végre is helyre legény-
nek mutatkozik. Akinek rövid a haja, hamar
megfésülködik és aki nem tempózik a reggelivel,
idejében kijuthat a pusztára, amely most olyan,
mint egy se hossza, se vége bársonyözd szőnyeg,
amelybe a természet pazar jó kedvében virág-
színeket himezett.

Ha Petőfi szerint télen igazán pusztá a pusztá
és ha „derék nyár“-ban, mikor a növényzet
nyári álomra hajtja fejét, tán a pusztaságnak
némi jelét mutatja: ilyenkor, piros pünkösöd
táján valóban bájos látvány. Ha a költő szerint
a világ csak hangulat, a pusztá világa ilyenkor
különösen az! Különben ez a pusztá nem is
olyan pusztá ám, amelynek „se halma, se teteje“,
hanem téralakzati viszonyai, valamint viránya
felette változatos. Van eserdeze, esalítja, sőt
erdeje is. Igaz, nem olyan Pozeidonnak szentelt
fenyves, melybe a vándor szent borzadálylyal
lép, hanem ritkás lombos erdő, melyen át
bájosan kandikál az égbolt, olyan elragadó
színezésekkel, amelyek mély hatással vannak
lelkünkre. Elragadtatással láttam a nap felkeltét
és lementét magas hegyek ormáról, tenger-
parton és a tengeren, de csak pusztán ébresz-
tett a nap felkelte és lementé igazán mély áhi-
tatot lelkemben.

Boldogult édesanyám a magány óráiban egy
pesti Ahlbach nevű szervita barátának ima-
könyvét forgatta, melynek ezime ez volt: „Áhi-
tat órái“. Koporsójába tettem szegénynek ezt
az imakönyvet, ne érintse többé halandó keze:
nekem megmaradtak az áhitat órái, ha magá-
nyosan meláztatok a pusztában a mulandó-
ságról és örökkévalóságról...

Szeretem ezt a pusztát talán azért is, mert
itt született a költőkirály, Petőfi. Félegyházán
írt egyik legszebb dalában azt mondja:

**ÖNITATÓ-
TAKARMÁNYKAMRA-
VIZVEZETÉK-
berendezéseket,
LÁNCZSZIVATTYUKAT**

készít

Műszaki és gépipari részvénytársaság
Budapest, V., Alkotmány-utca 25. sz.

„Itt születtem én ezen a tájon,
Az alföldi szép nagy rópaságon.“

És bár hozzátesszi: „Ez a város születésem helye“ (Félegyháza), ő bizony a monostori ut mentén látta meg először a pusztai magas egét és szívta magába szabad levegőjét. Szülei Szabad-szállásról Félegyházára utban voltak, mikor bekövetkezett a „nagy“ esemény és a jó Petrovics nagy zavarában elszaladt a Pusztaházig bába után, de csak egy pusztai asszonyra talált, ki legelőször hódolt az Alföld nagy költőjének. Petőfire tehát nem vonatkozatható ez a monda: „Szent a szalmakunyhó küszöbe, mert itt születnek a nagyok“, hiszen ő a magas égbolt kupolája alatt látta meg a napvilágot.

Meg-megállítom szekerünket hol egy érdekes virág, hol egy csiperke, vagy szegfűgomba kedvéért, mely a gulyajárás nyomán csakugyan úgy terem, mint a gomba. A multkor elvetődöttünk Zubornyák uram cserényéhez, mostan Dobos Józsefnél állunk meg. Sudár jegyene mint „czimerfa“ példázza a foglalás megtörténtét. Ez a képletes okkupáció nagyobb becsben tartatik a primitív népeknél, mint a civilizáltaknál a még annyira kipirpicizott törvény parancsánál. Dobos, ki a II. számú „anyabarom“ számadója, szívesen fogad, meg is kínál tarhóval. Olyan tejtermék ez, melyet a Nyugat még csak nevérről sem ismer. Csak ujabbán esik szó a joghurt-ról, mint a bolgár pásztorok életmehosszabbító eledeléről, melyet mint annakidején a kefir, élvezetre mostanság derűre-borura ajánlanak. A joghurt tulajdonképpen sem más, mint az alföldi gulyások tarhója, oltott tej, tehát nem tévesztendő össze a savanyu izű aludttejjel. A józan-életű pásztorok nyaradszaka kedves hűsítője.

A pásztoemberről, úgy mint a szép aszszonyról a legnagyobb dicséret, ha „története“ nincsen. Dobos életreje is néhány tollvonással megírható: született a „Muszájban“, a híros város azon negyedében, ahova a nemes tanács, mint a név is jelzi, erőszakosan megtelepítette a pásztorokat, mely ennek következtében nyáron át annyira kihalt, mint mondjuk: „Perasto“ a „bocchedi Kattaróban“; a Muszájban télen át az olvasás és írás mesterségébe avatták be a kis Jósikát, akit apja, a városnak szintén híres gulyása serdülő gyermekkorában maga mellé vett kis bojtárnak. Ott a szabad természet ölen nőtt fel és emberedett meg, becsületére válva az egész rokonságnak, mint jóra való pásztor ember. Ha a nyilvánosság előtt úgy szerepelt volna, mint édesatyja, úgy róla is feljegyezhetne bizonyára a krónika oly eseteket, mint amilyent alant elmondandók.

A milleniumi kiállításán történt: Dobos Sándorra volt bizva a város által kiállított „cserény“ őrizete. A kíváncsi pestiek persze nézték a furcsa alkotmányt, amelynek még teteje sincsen. És az egyik kérdezte is az öreg gulyástól: „mit csinálnak, hogyha esik az eső?“ Szinte méregbe jött az öreg, mondván: „Mit? hát ki-möggyünk belőle, annyit sem lehet tudni!“

A város egy díjazott bikáját akarta „lekapni“ egy fényképész, de hát ez sehogy sem sikerült neki, mert a szilaj bika izgett-mozgott, toporzékolt. Odaszól az öreghez egy ott lábatlankodó hosszufülű, vékonydongájú újságíró indulatosan: „Fogja meg kend ezt a bikát!“ „az öreg megvetőleg rápillantott a nyápicz felszólalóra s így szólt: „Nem penna az uram!“ és elfordult tőle... De volt is becsülete Sándor gulyásnak a kecskeméti gazdák közt annyira, hogy mikor egy jó módú gazda, Széll Lajos fia és veje egy új épület felállításának helyéről tanakodtak és abban állapodtak meg, hogy ott állítják fel, ahol egy rossz eperfa állott, az „öregük“ nem hagyta helyben a tervet, ellenvetván: „Hát

aztán hova köti Sándor a lovát?“ Tudni kell, hogy a gulyás vasárnaponként el-ellátogatott az illető gazdához egy-két pohár borra, mikor is lovát ahhoz a szederfához kötötte.

Még mindig beszélnek annak, aki el akarja hinni, hogy nincs depekoráció Magyarországon, hogy Bugaczon azonban van, erről szomorúan tanuskodik, hogy mostanában csak mintegy 2200 drb „szájbéres“ marha legel. Maga a városi gulya is csak 158 drb, ebből 39 drb tehén, 39 drb üsző, 28 drb tenyészbika és 24 drb fiatal bika.

Utunk a zomboson át vezet, mert meg akarom újból szemlélni a „borovicskások“-at. Ha van Szászországnak és a homoki porosz márkának ugynevezett „Svájcz“-ja, Bugacznak is van, még pedig amazoknál még talán regényesebb is. Bámultam a kéklő Szund mellékén a dán partok bükkfaerdőinek faalakzatait, de nem kevésbé bámulatos a borókának proteus élete, mely a homokbuczkák helyét foglalva, szívós küzdelmet folytat a létért és ebben a harcban a legbizarrabb alakokat ölti, szabadabb helyeken pedig famagasságra felnől. Hogy mennyire ragaszkodik ehhez a valóban ingrata pátriához, annak ékesen szóló bizonyága, hogy ne adj Isten, hogy az ilyen borókát minden körülmékönt átültetéssel valamely kertbe át lehessen plántálni. Megkísérletem ismételtén, Szegedy barátom szintén. De minden igyekezetünk csütörtököt mondott. Az is szinte csodaszámba mehet, hogy hogyan került ott a „felső Tolvajoshan“ az a szép fekete fenyő a bucza tetejébe? Madár hozta-e a magját vagy a szél? Hogyan volt képes itt lábra verni és meggyökeresedni, hogy most mint a Heyne északi fenyője álmodhasson a zöldleves, virágos akáczfáról ott a verőfényes pusztá kellő közepében.

Amint előretörtünk az „alsó Tolvajos“ vadonjában, egyszerre megszólal egy csalogány. Az ember szívébe belopózik édes dala. Azt hinnők, hogy itt lakik az örök béke. Pedig dehogyan! Ezekben a sűrűségekben pályázza le a lókötő a lopott lovat és az ürütolvaj itt rejtegeti ideiglenesen a zsákmányt, a dánosi rablógyilkos czigányok és más latrok itt találtak már nem egyszer alig megközelíthető rejtekhelyet.

Elhagyva ezen erdőrészt, keresünk átjárást a zomboson. Gyurka barátom figyelmeztet a szemünkbe tűnő tölgyerdőre, tulajdonképpen tölgy-csoportra, melyet Ferenczy Ida valamelyik szép-apja akkor ültetett, mikor itt még tanyák állottak volt hosszú sorban. Egyebütt rom- és omladéktalajon büdös laboda, csipős csalán, mérgek belélfű és csalmatok ütnek tanyát, mintha csak az itt élt rossz emberek szívéből sarjadzottak volna. Itt azonban ilyen dudvának nyomát sem látom. Csak a liczium, mit az alföldi magyar „se fü, se fának“, a bugaczi ember „jázmín“-nak mond, tesz tanúságot arról, hogy e helyt egykoron zöldelő garádok vették körül a tanyahelyeket.

Megállunk még az esteli nap fényében oly hangulatteljes birkasóznál, aztán nekivágunk a pusztának. Erősen kezd alkonyodni, mikor a pusztai temető mellett elhaladunk.

Nekem is már esteledik, alkonyodik... Az embernek a korral mindennemű tehetségei hanyatlának, elhervadnak, csak az egy hiuság az, melyről azt tapasztalom, hogy a korral mintha nőne s vígan burjánzik, mint a taraczk. De Isten látja a lelkemet, én nem akarok magamnak diszshelyet, márvány emlékoszlopot ércbe vésett epitafiummal, hogy „negyvenévi szolgálati rabság után udvari tanácsosságra megkegyelmeztetett“, sőt azt sem kívánom, hogy csak egy szóval is elparentáljanak! Nem mint azt a rézszeges kántort, aki azt hagyta örökségképpen, hogy „ha már meg kö halni, lögyön beszéd is!“

No de meg is adta a pap „a módját, mint a patai asszony a táncznak“. Ugy kezdte bucsuztatóját: „Lehullott a mi fejünk ékes koronája“.

Elmélkedéseim közt hogy hogynem, eszembe jut Tükör Lubicza János. Nem irt rossz könyveket, mert a bötüt miatta akár ki sem ókumlálhatták volna, de sok rossz fát tett a tüzre, amiért is 40 évet kellett élnie vácsi rabságban... De mikor megkegyelmeztek neki is, mint „lakos“ valamelyik pusztai cserényben nyugodtan élhette le napjait. Most tán éppen ebben a temetőben pihen, ha nem is dísz, de ingyenes sirban. Vajjon nem lett volna-e nekem is okosabb — zsványynak lenni?

LEVÉLSZEKRÉNY.

Tejkamra. Fejési prémium. 404. kérdés. 300 liter napi fejes és kizárólag friss tej értékesítése mellett mily nagy és magas tejkamrára mosókonyhával együtt van szükség, ha a szállítás naponta egyszer történik? Mennyibe kerül a felépítése? Mi a legegyszerűbb és leghathatósabb módja a fejési prémiumoknak? Lehet-e olyképpen megállapítani, hogy ha a tejt havonta fizetett összeg egy bizonyos maximumot meghaladja, a fejőszemélyzet kap ezen többletből például 5%-ot? *G. A.*

Felelet a 404. sz. kérdésre. 300 liter napi tejmennyiségnek a hűtése, kannák mosása igen szépen megtörténhetik egy körülbelül 4—5 m. hosszú, 3¹/₂—4 m. széles helyiségben, amelynek magassága körülbelül 3¹/₄ m. Amennyiben a tejszállítás naponként egyszer történik, czélszerű esetleg jeges vízzel telt medenczébe állítani a már rendszeren lehűtött tejet, amely esetben a tejhűtő helyiség mellett még egy kis kannamosóhelyiséget czélszerű felállítani, amely akár félakkora lehet, mint a hűtőhelyiség. A hűtő- és mosóhelyiséget azért czélszerű esetleg külön tartani, mivel a mosáshoz meleg víz szükséges, míg hűtőben jéggel dolgozunk s ez a kettő egymást kizárja. Amennyiben a hűtött tejet a jégverem előházában lehet eltartani, úgy esetleg külön jegesvizmedence nem is szükséges s ezzel jégmegtakarítás érhető el, másrészt ez esetben nem is okvetlenül szükséges a hűtéshez és mosáshoz külön helyiség.

Mibe kerül ezen helyiségeknek a felállítása, az mindenütt a vidék építkezési viszonyaitól függ, amit akármelyik vállalkozó a mérték közlése után megmond.

A második kérdést illetőleg a fejési prémiumokra vonatkozólag a Köztelek 1908. évi december hó 23-iki számában részletesen ismerttettem ezeknek előnyét is, úgy az óvári, valamint a martonvásári uradalom által követett eljárást. Hasonlóképpen a *Köztelek* 1909. évi december hó 4-iki számában a botfalusi cukorgyár pinzgau-i tehenészeté czimű közleményben ismerttettem a botfalusi cukorgyár fejési prémiumának a kulcsát. Méltóztassék a dolgoknak ott utánanézni. Megjegyzem, hogy a fejési prémium feladatának igazán csak úgy felel meg, ha az elegendő jelentékeny arra, hogy a tehenesek érdemesnek is tartsák érte dolgozni.

Ujhelyi.

A gabonafélék apadása. 405. kérdés. Szemes-terménynek érte a kalászosokat, buza, zab, árpa, gabona mit veszíthet egyévi magtárkezelés után száz kilóból? *T. S.*

Felelet a 405. sz. kérdésre. Hogy a gabonaféléknél egy év alatt mennyi lehet a súlyvesztés, elsősorban attól függ, hogy csépléskor mennyi volt ezen szemes termények szárazanyag-tartalma. A légszáraz gabonaféléknek szárazanyag-tartalma 85—86% közt váltakozik és

MELOCCO PÉTER

Vasbeton- és betonépítkezések,
vizierőművek, víztartány,
hidépítés, csatornázás.

Gazdasági épületek,

Iroda kizárólag: Budapest, VI., Nagymező-utca 51. ■ Telefon 29-94.

Mozaik-Terrazó,
Fayence, kerámiburkolatok,
Rabitz-, műkőmunkák.

istálló fűdékek, magtár,
betonvályu stb.

termesztésére buzdítják a vármegye gazdaközön-ségét. A gyár 1912. év őszén akarja üzemét megkezdeni. Addig fölvilágosítással szolgál a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Ferencz-szatorna Gőzhajózási Részvénytársaság vagy az Eszéki Czukorgyár.

Vinczellér tanfolyam Kecskeméten. A kecskeméti m. kir. vinczellériskola igazgatósága most tette közzé az iskolába való felvétel feltételeit. A tanfolyam a jövő év január hetedikén kezdődik és december 1-ig tart. A felvételhez szükséges az egészséges testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány, katonai szolgálat teljesítését igazoló okmányok, községi erkölcsi bizonyítvány, keresztlevél és iskolai bizonyítvány annak igazolására, hogy a jelentkező írni-olvasni tud. Ha esetleg már működött a pályázó valamely szőlőgazdaságban, az ezt igazoló iratait szintén mellékelnie kell az egykoronás bélyeggel ellátott folyamodványhoz. Ezenkívül minden pályázó egy nyilatkozatot köteles kiállítani arra nézve, hogyha a tanfolyamot önhibájából elhagyná, az esetleg reá történt kiadásokat meg fogja téríteni. Minden felvett hallgató teljes ellátást kap és havonta 10 koronát, melyből öt koronát visszatartanak biztosítékul. A felvett pályázóknak január 7-én kell jelentkezniök Kecskeméten, Miklós-szőlőtelepen, az iskola igazgatóságánál.

Gyümölcskivitel Németországba. A m. kir. Kereskedelmi Múzeum berlini levelezőjének jelentése szerint a berlini piac mai felvevőképessége a legtöbb magyar gyümölcsfajta nézve kedvező. Különösen nagy az érdeklődés jelenleg a cseresznye és meggy, a pöszméte és barack, valamint a friss paradicsom iránt. Saláta, zöldség, új burgonya teljes kocsirakományokban minden feltétel mellett elhelyezést talál. Különösen szívesen fizetnek magasra szökő napiárakat tisztalevelű széles fejessalátáért, világos vörösrépáért és burgonyáért. A későbbi gyümölcsöket illetőleg a sárgadinnye és szőlő helyes csomagolására kell figyelmet fordítani. Olcsó, egészséges gyümölcsöt szívesen vennének a konzervgyárak. Az olasz paradicsombehozatal eddig még nem fedezte a konzervgyárak fokozott szükségletét és a kellő időben hozott ajánlatokat a piac érdeklődéssel venné. Részletes és okvetlenül tekintetbe veendő fölvilágosítást a múzeum igazgatósága (V., Akadémia-utca 3.) ad a termelőknek.

**Hadi czélokra alkalmas magánautóautó-
bilok szubvencionálására hozott határozmányt** a hadügyi vezetőség. Ennek értelmében minden olyan belföldön gyártott motor- és pótkocsi tulajdonosát, illetve vevőjét segélyben részesítik, kinek kocsiját hadi czélokra alkalmasnak találják. A tulajdonos köteles öt éven át hadi czélokra alkalmas állapotban megtartani a kocsit, azt a hadvezetőség bármikor megvizsgálhatja és mozgósítás esetén mindenkor, béke idején pedig esetenként 2-3 hétre 40 K. napidij fejében használhatja. Az anyagokat és a netáni károkat a hadvezetőség megtéríti. Ennek fejében a vevő kap 4000 korona beszerzési segélyt, továbbá öt éven át évi 1000 K. üzemi segélyt, sőt a hatodik évben is, ha a gép különös jó karban van. A segélyezés ideje alatt csak olyanoknak — és csak belföldre — adható el vagy bérbe a gép, akik a kötelezettséget átvállalják.

Újabb gazdasági szabadalmak. A magyar királyi szabadalmi hivatalhoz az utóbbi időben a következő gazdasági érdekű szabadalmakat jelentették be: 52317. lajstromszám. Zehetmayr Johann cs. és kir. jószágfelügyelő Smiritzben. Berendezés barázdákba vetett fiatal gabonanövények befödésére. 52358. lajstromszám. Fészekvető szerkezet vetőgépek számára. 52368. lajstromszám. Wiere Pál magánzó Tucheimben. Rozskapa. 52402. lajstromszám. „Kühne“ mezőgazdasági gépgyár részvénytársaság czég és Petőcz Gyula lakatosmester Mosonban. Kanalas vetőszerkezet sorvetőgéphez. 52407. lajstromszám. Maly Franz iparos Zizkovban. Trágyaszórógép. 52425. lajstromszám. Graf Ottó és Graf Alfréd mechanikusok Messkirchben. Dohánylevelek föl-fűzésére szolgáló gép. Pótszabadalom a 37655. számú szabadalomhoz. 52435. lajstromszám. Schiller Moritz Berlinben. Kalászemelőszaru kaszálógépek számára. 52450. lajstromszám. Márton Áron pénzügyőri biztos Uzonban. Javitások hízalóketreczekre. Pótszabadalom a 39363. sz. szabadalomhoz. 52452. lajstromszám. Quegwer Hermann gyáros Bunzlauban. Burgonyaarató eszköz. 52494. lajstromszám. J. G. Fahr czég Gottmadingenben. Oldalhányó gépgereblye. 52482. lajstromszám. Seck Heinrich magánzó Drezdában. Berendezés magvas termények osztályozására. 52223. szám. Szórófej permetezőkhöz. 52283. szám. Berendezés szuperfoszfát reakciókamarák kiürítésére. 52299. szám. Berendezés háziszemét eltávolítására. 52222. szám. Fejőgép. 52237. szám. Eljárás nagyobb vajmennyiség előállítására tejből, édes tejsziból és egyéb vajtermelésre használt, tejtermelésre használt tejtermékből a lezithinképződés fokozása révén. 52328. szám. Eljárás a szokásosnál nagyobb vajmennyiség elérésére. 52422. szám. Fejőgép. 52423. szám. Fejőgép.

**Tenyész szarvasmarhabeszerzéssel egybe-
kötött tanulmányi kirándulás.** A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület a temesvári m. kir. gazdasági felügyelőséggel és a Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesületével karöltve folyó évi szeptember hó elején Svájcba, az állami kedvezmények igénybevételével szimmenthali tenyész szarvasmarhák beszerzése czéljából tanulmányi uttal egybekötött kirándulást rendez.

Országos állatvásárok. Nagyobb jelentőségű országos állatvásárok a vásártartó hatóságoktól beérkezett jelentések szerint július havában a következő helyeken tartatnak meg:

Erzsébetvárosban július hó 2-án. A legnagyobb felhajtás remélhető m. t. szarvasmarhából. *Tavalyi felhajtás és eladás szarvasmarhából* 13,349—5828, lóból 1247—318.

Pápán július hó 4-én lesz, ha addig a zár fel lesz oldva.

Beregszászban július hó 5-6-án. A legnagyobb felhajtás remélhető lovakból, mert száj- és körömfájás miatt hasított körmi állatok felhajtása tilos.

Magyarlápón július hó 6-7-én, de csak a lóvásár lesz megtartva, mert a környéken a száj- és körömfájás még mindig tart.

Hódmezővásárhelyen július hó 8-án. Felhajtás csak lovakból remélhető.

Medgyesen július hó 9-13-án. A legnagyobb felhajtás remélhető m. szarvasmarhából, lóból, juhból és sertésből. *Tavalyi felhajtás és eladás szarvasmarhából* 12,073—5725, lóból 2414—468, juhból 980—557, sertésből 480—332.

Karcsuzon július hó 9-én. A száj- és körömfájás miatt csak lovak lesznek felhajtathók.

Rimusombaton július hó 12-én. A legnagyobb felhajtás remélhető m. t. szarvasmarhából, lóból, juhból és sertésből. *Tavalyi felhajtás és eladás szarvasmarhából* 5089—1492, lóból 6850—500, juhból 7536—2965, sertésből 415—147.

Szükszón július hó 17-én. A legnagyobb felhajtás remélhető lovakból. Előreláthatólag hasított körmi állatok fel nem hajthatók.

Lapunk mai számában közölt *Első magyar pamut-, teveszór- és balata-hajtósziqgyár Pozsony* hirdetésére felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

„Köztelek Olcsó Könyvtára.”

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó-vállalata, karöltve a „Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársasággal megindította a „Köztelek Olcsó Könyvtárát”.

A „Köztelek Olcsó Könyvtára” minden füzetét hazánk legkiválóbb szakírói, könnyen érthető, népies modorban írják; a modern gazdálkodási tudomány legújabb vívmányait felölelő, magas színvonalu értékes munka minden egyes füzet.

A vállalat öt évre terjed és 60—100 füzetből fog állni. Egy-egy évfolyamra az előfizetés csupán 5 K.-ba kerül s ezen kis összegért az 1—12. számú füzeteket kapja az illető, bérmentesen megküldve. Az „Olcsó Könyvtár” 5 évfolyamában felöleli az összes mezőgazdasági termelési ágakat, hasznos tanácsokat ad az adóügyekre, a gazdaságban előforduló jogi kérdésekre vonatkozólag, foglalkozik a hitelkérdéssel, a biztosításra, eladásokra vonatkozó összes tudnivalókkal. Olyan általános, mindent felölelő könyvtárt szerez magának az előfizető, amelyből minden, a gazdaságban előforduló kérdésre a legpontosabb, szakszerű felvilágosítást nyerheti.

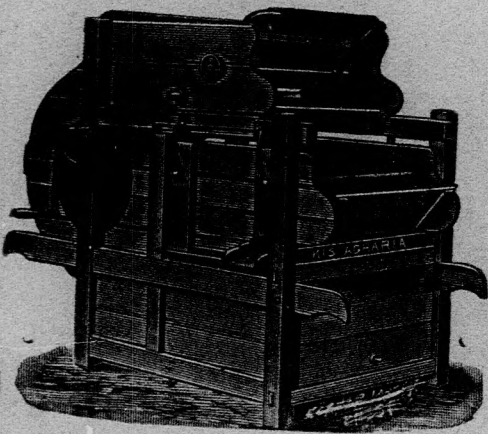
Az első évfolyamban ezideig megjelent füzetek: Az istállótrágya. Irta: Cserháti Sándor. A szarvasmarha tenyésztése. 29 ábrával. Irta: Kovácsy Béla. A gabonafélék termesztése. 19 ábrával. Irta: Grabner Emil. Baromfitenyésztés. 36 ábrával. Irta: Hreblay Emil. Adóügyi tanácsadó. Az új adótörvény alapján irta: Hollady Nándor. A jó pinczegazda. Irta: Pettenkoffer Sándor. A takarmányozás alapvonalai. Irta: Cselkó István. Milyen gyógynövényeket természetesen a kiscgazda? Irta: Páter Béla dr.

Az 1910. évi második évfolyamban a következő füzetek jelentek meg: Az igasló tenyésztése. Irta: Kis Mihály. A műtrágyák helyes alkalmazása. Irta: Kerpely Kálmán. Sertés-tenyésztés. Irta: Dorner Béla. Kapásnövények termesztése. Irta: Rösler Károly. A kiscgazda mezőg. gépei. I. és II. füzet. Irta: ifj. Szorzon Pál. Borjúk felnevelése és takarmányozása. Irta: Cselkó István. Baromfiértékesítés. Irta: Winkler János. Állattenyésztési tanácsadó. Irta: Mallaszkovszki Tádé.

Az 1911. évi harmadik évfolyamban eddig a következő füzetek jelentek meg: Méhészet. Irta: Rodiczky Jenő dr. Marha-, juh- és sertés-hizlalás. Irta: Cselkó István.

Felhívjuk igen tisztelt olvasóinkat, hogy a lapunkhoz mellékelte előfizetési lap felhasználásával minél előbb fizessenek elő a „Köztelek Olcsó Könyvtára”-ra. A nép vezetőit, a lelkeseket és tanítókat pedig kérjük, támogassák a vállalat nemes törekvéseit avval, hogy a kisebb gazdák körében is ismertessék és előfizetőket gyűjtsenek a „Köztelek Olcsó Könyvtára”-ra.

Alábbi megrendelési lap kivágva, a „Patria” r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. száma küldendő.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európaszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták”

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMAR ZS. és TARSA, Hódmezővásárhely
különleges terménytisztító gépgyár és vasöntöde.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körut 32.

nagyobb felhaj-
thatólag hasított

lt *Első magyar*
széki Pószony
zives figyelmét.

vtára.

sági Egyesület
"Patria" iro-
rsasággal meg-
nyvtárát.

minden füze-
nyyen érthető,
gazdálkodási
felölő, magas
en egyes füzet.
60-100 füzet-
a az előfizetés

s összegt az
z illető, bermen-
nyvtár" 5 év-
zógazdasági ter-
at ad az adó-
ló jogi kérdé-
a hitelkérdéssel,
hatkozó összes
minden felölő
előfizető, amely-
ördülő kérdésre
ositást nyerheti.

megjelent füze-
nái Sándor. A
ábrával. Irta:
ermesztése. 19
romfityezés.

Adóügyi tanács-
irta: Hollady
: Pettenkoffer
vonalai. Irta:
nyeket természet-
la dr.

mban a követ-
igásló tenyész-
trágyák helyes
lman. Sertés-
Kapásnövények
ly. A kisgazda
a: ifj. Szponzon
karmányozása.
ékesítés. Irta:
anácsadó. Irta:

yamban eddig
eg: Méhészet.
juh- és sertés-

inkat, hogy a
ap felhasználá-
ő a „Köztelek
zetőit, a lelke-
támogassák a
hogy a kisebb
és előfizetőket

Könyvtára"-ra.
ya, a "Patria"
nt 25. szám

kezetű és
an megfelelő

rhely
érvéveslet

ökösége

rhely
érvéveslet

ökösége

rhely
érvéveslet

ökösége

rhely
érvéveslet

ökösége

rhely
érvéveslet

MEGREDELÉSI LAP.
Alulírott előfizetek az Országos Magyar Gazda-
sági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelenő
„Köztelek Olcsó Könyvtár” következő évfolyamaira:
Az I. 1909. évfolyam 12 füzetére 5 koronával
A II. 1910. „ 12 „ 5 „
A III. 1911. „ 12 „ 5 „
A IV. 1912. „ 12 „ 5 „
Az V. 1913. „ 12 „ 5 „
Összesen koronával, mely összeget egyidejűleg
postautalványommal küldöm.
Olvasható aláírás:
Lakóhely:
Utolsó posta:
(A nem kívántak törörendők.)

NYILTTÉR.
B rovásban foglaltakról a szerkesztőség felelősséget nem vállal

A kiváló bór- és lítiumos gyógyforrás
SALVATOR
vese- és hólyagbajoknál, zöszvényél, cukor-
betegségénél, vörhenyénél és hurutos bántal-
maknál kitűnő hatása.
Vegánsszerű vasmentes savanyúvíz.
Magas ártalmatlanítóhatású és gyógyszerírásban.
SÖLVETES ÁGOST Székesfehérvári és Győri utca.
Budapest, Rudelstr. 8.

Rostra termelt
lenkórót
vesz
megfelelő áron és postán
nagyobb átlagmintát kér a
Lengyár, Érsekújvárott.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonafőzsderől.
1911 június 27.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának
jelentése a „Köztelek” részére.)

A malmok ma igen gyenge vételkedvet tanusítottak
és csupán néhány vagon buza kelt el 20 fillérel ol-
csóbb árban.

Rozsban az üzlet megélénkült és az árak némileg
emelkedtek. Budapest paritásán 18'50 K.-át fizettek.
Takarmányárnyában nem volt üzlet.

Zabban az üzlet változatlan maradt. Budapest pari-
tásán 18'80-19'60 koronát fizettek.

Tengeriben az üzlet a határidőpiac hatása alatt állott.
Budapesten kocsira rakva 15'55 koronát fizettek.

Eladott:
Buza, Tiszavidéki: 200 mm. 77'5 k. 26'370 K., 100
mm. 76'5 k. 26'30 K., 100 mm. 76'5 k. 25'60 K. ke-
verékes.

Pestvidéki: 110 mm. 76'2 k. 25'80 K.
Marosmenti: 200 mm. 76 k. 25'20 K., 100 mm. 75'7
k. 25'20 K.

Uj Bácskai: 300 mm. 76 k. 25'10 K. júliusi érkezés.
Rozs: 100 18'50 K., 100 mm. 12'45 K. kpf. pp.
Rozs új: 400 mm. 18'30 kpf. pp. jul.-aug. feladás.
Tengeri: 200 mm. 14'60 K. ab raktár, 300 mm. 14'45
K. ab hajó kpf.

Határidőárak.
(Déli árlát.)

Buza 1911 októberre	23'82 K.
Buza 1912 áprilisra	24'34 „
Rozs 1911 októberre	18'78 „
Zab 1911 októberre	16'40 „
Tengeri 1911 júliusra	14'46 „
Tengeri 1911 augusztusra	14'76 „
Tengeri 1912 májusra	13'56 „

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u.
1911. jun. hó 27-én. A székesfehérvári vásárgazgatóság
jelentése a „Köztelek” részére.)
Felhozott a szokott községekben 198 szekér réti
széna, 5 szekér muhar, 12 szekér zsupszalma, 8

szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, —
szekér tengeriszár, 12 szekér lóhere és luczerna,
— zsák szecska.
A forgalom élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: új réti széna
540-800, muhar 800-900, zsupszalma 460-600, alom-
szalma 360-420, takarmányszalma —, kéve ten-
geriszár —, egyéb takarmány új —, zabos-
büköny 600-720, lóhere 740-800, luczerna —,
köles —, sarju —, szalmaszecska —,
— Összes kocsiszám 235. Összes súly 282,000 kg.

Burgonya.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabona-osztályának
jelentése a „Köztelek” részére.)

Étkezési célokra alkalmas burgonya árai:

	Fehér	Rózsza	Sárga
Dunántuli	4'60-4'80	0'—0'—	0'—0'—
Felsőmagyarországi	5'—5'20	6'—6'40	7'—7'50
Nyírségi	4'60-4'80	6'—7'—	0'—0'—
Erdélyi	5'—5'50	6'50-7'—	0'—0'—
Bánsági	—	—	—
Pesti	0'—0'—	0'—0'—	0'—0'—

Mezőgazdasági és ipari célokra:

	Fehér	Rózsza	Sárga
Dunántuli	4'20-4'30	—	—
Felsőmagyarországi	4'20-4'30	—	—
Nyírségi	4'20-4'30	—	—
Erdélyi	4'20-4'30	—	—
Bánsági	4'20-4'30	—	—
Pesti	4'20-4'30	—	—

Szeszüzlet.

A szeszüzletben változatlan szilárd irányzat urál-
kodott és a szeszárak ismét drágábban zárulnak.
Elkelt finomított szesz nagyban adózva 179-180
koronáig, adózatlanul 60-81 K.-ig élénk vételkedv
mellett, míg ellenben szept.-decz. szállításra —50 kor-
onával többet kérnek.

Élesztőszesz adózva kisebb tételekben 178'50 koronáig
kelt adózva.

Denaturált szesz tartott irányzat mellett 47'50-48
K.-ig kelt el hordóval együtt kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens
nyerszesz 55'50-56'— K.-ig volt ajánlva folyó terme-
lési időnyre fix árban és 2-2'50 K.-ig jegyzésen alul új
termelési időnyre szállítva, élénk fedezési vételkedv
mellett.

Budapesten a kontingens nyerszesz ára 56-57 K.
Bécsi jegyzés ——— K.-ig kontingens nyers-
szeszt.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyerszesz	—	56-57
Finomított szesz adózva	—	179-180
„ adózatlan	—	60-61
Élesztőszesz adózva	—	178'25-178'50
„ adózatlan	—	—
Nyerszesz adózva	—	177-178
Denaturált szesz	—	47'50-48

(Az adózott szesz a 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmány-
osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzalisztjegyzesei 100
kilogrammonként Budapesten, elegysúly tisztasulyként,
szákosult.

Szám.	0	1	2	3	4	5	6	7
Ar K:	39'20	38'40	37'60	36'80	35'80	34'60	33'—	31'40
	71/2	7/4	8					
	29'40	25'60	17'—					

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ar K:	31'60	30'20	28'80	27'60	23'60	21'60	20'—

A többi abraktakarmányáraké az árak a következők
voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakomány véte-
lénél 100 kg.-ként:

Finom korpa 1911 azonnali száll.	12'30-12'40
Goromba korpa 1911 azonnali száll.	12'30-12'40
Goromba korpa 1911 júliusi száll.	12'30-12'40
Finom korpa 1911 júliusi száll.	12'30-12'40
Rozskorpa	12'30-12'40
Árpada és árpaderce	14'20-14'40
Malomkonkoly	10'20-10'30
Budapesti gyári repcepegőcsa	12'20-12'60
Derby-melász ab Hatvan vagy Pószony	10'25-10'35
Szárított moslék zsák nélkül ab Budapest	12'50-12'70
Szárított répaszelet zsák nélkül ab Hatvan	—
czukorgyár	11'50-11'70
Malátacsira	12'—12'30
Szőrplé 48-50% czukortart. hordó nélkül	—
ab czukorgyár	8'—8'20

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbánya
sertésziláló telepének jelentése a „Köztelek”
részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levo-
nással vevő javára értendő.)

Öreg nehéz páronként 400 kg. felül	fillérig
Öreg közép	300-400 kg.
Fiatál nehéz	320 kg. felüli súly 150-152
Fiatál közép	250-300 kg. 158-160
Fiatál könnyű	250 kg.-ig

A hizott sertésüzlet irányzata csendes.
Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás
alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A fel-
küldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki
mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Bécsi szarvasmarhavásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1911 június 16.

Felhajtás összege:	Minőség szerint:
Hizott marhában fel- hajtás	3570 drb
Osontozni való mar- hában felhajtás	719 drb
Összesen	4289 drb
Eladatlan maradt	29 drb

Származási hely szerint:	Nem szerint:
Magyarországi	1210
Galicz. s. bukovinai	763
Osztrák tartomá- nyokból	511
Összesen	2484
Ökör	1606
Bika	404
Téhen	246
Bivaly	228

Arak (100 kilogrammonként élőszuliban, koronaérték-
ben, fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	92-106	90-92	78-88
Galicziai hizott ökör	104-118	98-102	90-96
Tarka hizott ökör	106-116	100-105	90-98
Bikák	76-108	102-106	—
Hizott téhen	72-90	—	—
Boszniai marha	—	—	—
Legelőmarha	—	—	—
Bivaly	56-70	—	—
Kisgazd. hizó ökör	82-92	—	—

Irányzat: szilárd, összes minőségű ökör a multheti
szabadmarhavásári árt megtartotta. Bika és csontos-
marha 2-4 koronával olcsóbb. Az üzlet menete nehéz-
kes, vontatott.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. P. Tiszai, K. K. B. Szatmár-Cseke. A kérde-
zett ezim: Gyertyánfy László dr. Győr, Torontál megye.

Gr. S. Erzsébetfalva. Forduljon a Baromfityezészők
Országos Egyesületéhez Budapest, IX., Ullői-ut 25.

D. J. gróf. Lesencze-Tomaj. Kérdését áttettük a m.
kir. gyapjuminósító intézethez (Budapest V., Klotild-
utca 22.)

F. P. Tektanya. Számtalanszor megírtuk, hogy esakis
teljes névvel ellátott levélre válaszolunk. Kérdését ez ok-
ból szintén mellőzzük.

H. G. Kerekegyháza. Kérdésére levélben válaszolunk.
H. D.

G. Gy. Csáko. Kérdésére igennel felelhetünk, mert
általános tapasztalat szerint az artzi kutvizekben a
ponty mindenütt sikerrel tenyészthető, ha az üzem
kifogastalan. Hogy ilyen legyen, ahhoz szakértő kell.
Am ilyent a földmívelési miniszter díjtalanul bocsát a
gazdák rendelkezésére, feltéve hogy kériék.
L.

F. A. Alsósztegyerd. Kérdésére részletes felvilágosítást
talál a „Köztelek” f. é. június hó 3-án megjelent 44-ik
számában. (353. kérdés.) További tájékoztatásul közöl-
jük, hogy az állami ménék osztályozása a következő
helyeken és napokon fog megtartani. Julius hóban:
Deés 12-én, Sepsiszentgyörgy 14-én, Homoród 16-án,
Székesfehérvár 24-én, Komárom 26-án, Nyitra 28-án.
Augusztusban: Nagykőrös 4-én, Kiskundorozsma 5-én,
Baja 7-én, Versecz 9-én, Békéscsaba 11-én, Palin 13-án,
Nagyatád 14-én, Rimaszombat 16-án, Eperjes 18-án,
Turjaremete 22-én, Szatmárnémeti 24-én, Debreczen
26-én.
K. M.

K. H. S. Kaza. Gazdatiszti pályára a földmives-
iskolát végzett egyének nem mehetnek, legfeljebb
gazdának. A földmivesiskolába csak azokat veszik fel,
akik a 16 éves kort betöltötték. A gazdatiszti pályára
képesítő gazdasági akadémiákhoz középiskolai éret-
ségi szükséges előképzettség gyanánt. Addig is, míg
a fiu 16 évét eléri, legjobb lenne az elemi iskolánál
életbeléptetett gazdasági ismétlőiskolába járni. Fiu-
internátust, tekintve, hogy az országban számtalan
hasonló van, ajánlani nem tudunk.
H.

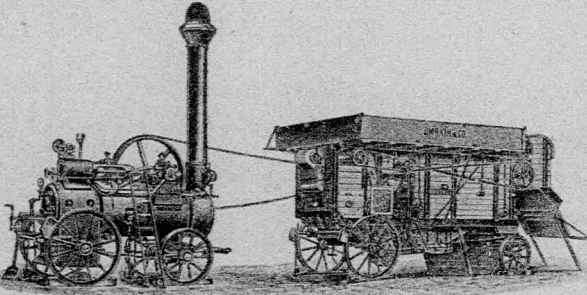
Cséplőgépek, Lokomobilok

szalmakazalozók, szalma-
prések, polyvafuvók stb.

a mezőgazdaság és ipar számára.

Uti-
mozdonyok

6, 8 és
10 HP.

Forrógőz-
lokomobilok

járkerekeken
30 HP-ig,
ékvő kivitel-
ben 200 HP-ig

Elsőrangú referenciák. Tessék közelebbi leírást és ajánlatot kérni.

UMRATH ÉS TSA Budapest, V. ker.,
Váci-körút 60. szám.

Ekék. Kultivátorok. Trilörök. Vetőgépek. Aratógépek. Rosták. Szekszavágók stb.

39307/I. B. 1.

Feladasi versenytárgyalás elhalasztása.

A lugosi erdőgazgatóság kerületében eladásra kijelölt faállományoknak értékesítése iránt a folyó évi 36073. szám alatt közzétett hirdetmény szerint folyó év július hó 5-én a lugosi m. kir. erdőgazgatóságnál megtartani kívánt versenytárgyalást a folyó évi július hó 20-ikára délelőtt 10 órára halasztom el. Ajánlatok a lugosi m. kir. erdőgazgatósághoz július hó 19-ike délutáni 5 órájáig mutatandók be.

Budapest, 1911. június hó 21-én.

860

Földmívelésügyi miniszter.

A Nagyszalontai Tejszövetkezet fölszámolás folytán

összes fölszereléseit jutányos áron eladja.

Alfa-Separatorja óránkénti munkaképessége 250 liter.
Bővebb fölvilágosítást ad **Döme Sándor gazda-
köri titkár, Nagyszalonta.**

857

Főuri uradalom főtisztje

felmondatlan állásban, tetőtől-talpig bécsületes ember, kiváló képzettséggel, előkelő referenciákkal, elismert gazdag gyakorlattal, ki a gazdaság minden ágában, különösen állattenyésztés, tehenészet, hizlalás, szeszgyártás, cukorrépa- és dohánytermesztés, valamint eladás és vásárlásokban elsőrangú speciálista, keveset jövedelmező főuri ura-
főtisztnek ajánlik. Szíves megköreséseket „**Alföldi 7949**” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

7949

Gazdálkodóknak aján- lunk: lokomobil és gőzekék fűtésére

kitűnőnek elismert **drenkovi** 7 kilogrammos **brikettet**, osztrau-dombraui és porosz **darabosszenet**, **osztrói** 3 kg-os **brikettet**, porosz Königs-bányai 3 és 6 kg-os **brikettet**, továbbá elsőrendű **osztraui** kétszermosott finom és durvaszemű **kovácszenet**, minden vasuti és hajóállomásra való szállításra.

Gutmann Testvérek

drenkovi kőszénbánya

Központi iroda: Budapest, V., Mérleg-utca 8.

753

Rambouillet törzsjuhászat, Perutz

(posta és vasutállomás Perutz) Csehország.

Jól kifejlett fésűsgyapjas kosok, nagy, széles termettel. Ár 170-250 koronáig darabonként. Felvilágosítást ad:

HEYNE JÁNOS juhászati felügyelő **LEIPZIG**, Frankfurterstrasse 4.
gr. Thun-Hohenstein Ferencz urad. igazgatósága, Perutz.

URADALOM KERESTETIK

megvételre, közvetlen az eladótól. Csakis prima talaj és szép lakhely. Ár 1 1/2 millió koronáig. Ajánlatok **Alfred Zierer, Wien, III., Gerlgasse 2.** intézendők.

832

V. ÉVFOLYAM. Budapesti V. ÉVFOLYAM.

Marha- és Sertéskereskedelmi Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

Nélkülözhetlen minden földbirtokosnak, ki állathizlással, állattenyésztéssel foglalkozik.

Az egyedül szakközlöny, melyben az állatértékesítés statisztikai adatai olvashatók.

Előfizetési ára egész évre 10 kor.

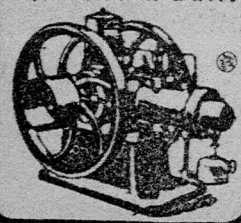
WOHANKA FELE NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK. ÜZEMKÖLTSEGEK.

NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér

ÓRÁNKÉNT és LÖERÓNKÉNT. NINCSEK ROBBANÓ- és TŰZ-VESZÉLY! -MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKŰL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRÚT 76

HONI GYÁRTMÁNYI

PATKÁNY és EGÉR

rettenetes csapás!

Hatásos
pusztító-
szer a

DANYSZ-VIRUS

feldozte: Dr. DANYSZ, a párisi Pasteur-intézetben. Emberekre, háziállatokra és madarakra stb. nézve ártalmatlan. I cső 250 K, 5 cső 10 K. - Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Nagyban foraktár: **TÓRÓK JOZSEF** Budapest, Király-utca 12. 808

Finom gyapjas

Rambouillet hágó-kosok

2-4 éves koruak, 60 drb. vérfrissítés céljából eladók esetleg kicserélendők.

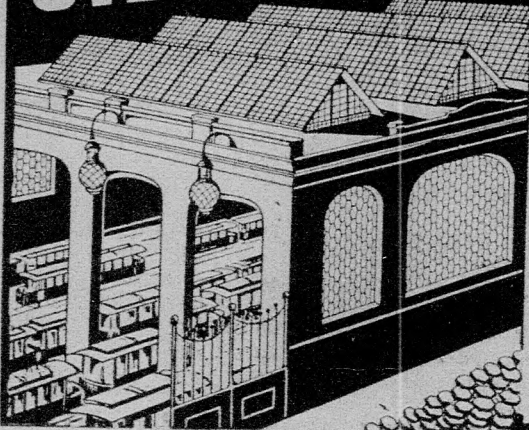
Kismajori bérgazdaság,

u. p. és vasut Tiszacsege.

827

ÜVEGIPAR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG EZEELŐTT SIEMENS FRIGYES. NEUSATTL, ELBOGEN MELLETT.

KÉPVISELŐ: **BOLGÁR PÁL** BUDAPEST/V. AULICH-UTCZA 8. (SZABADSÁG TÉR) TELEFON 8-86.

Drótüveg, sikk és bordázott kivitelben, csaknem teljesen ablakok czéljaira; 6-7, 8 és 10 mm. vastag, műhelyvilágítóhoz; 15-30 mm. vastag, mindenféle felül- és alsóvilágításra. Mindentűt a legjobbnak és szilárdságban felülmúlhatlannak bizonyult.

Fuvott és préselt kivitelű, üreges, kiváltható üvegtégla

törvényesen védve, veranda, télikert, kioszk, előtűtő, fürdő, kórház, jéggyár, jégverem, erjesztőkamra, palackozópince, vágóhid, pályafelülvilágítás, ipartelep, stb. ablakokhoz, fényábrósajtó fal minden alakban. **Padozati üveglap,** drótbéléssel és e nélkül, különféle kiképzésben, nagyságban és 15-40 mm. vastagságokban. **Nyersüveg,** sikk és bordázott. **Fényképesze** üvegtől. **Jelzőüveg,** vasutak részére. **Védőüveg,** villámcsapó készülékekhez. **Üvegtű** czeftáblához és egyéb feliratos táblához stb. stb. 824.

Képviseelő: **BOLGÁR PÁL, BUDAPEST, V., AULICH-UTCZA 8. SZ.**

Minden gép meghajtására használható.

Minden hossz- és szélességben azonnal a megrendelés vétele után kapható.

Tartósabb, jobb és olcsóbb mint a bőrszija.

Minden hossz- és szélességben azonnal a megrendelés vétele után kapható.

ELSŐ MAGYAR PAMUT-, TEVESZŐR- ÉS BALATA-HAJTÓSZIJGYÁR
Levy James **Pozsonyban**

TÁVBESZÉLŐ: 26l.

Magyar postatakarékpénztár 4237.
 Osztrák postatakarékpénztár 859544.

TÁVBESZÉLŐ: 26l.

Levélczim: LEVY JAMES POZSONY.

Legmagasabb kitüntetések: Budapest 1896, Pozsony 1899, Pozsony 1902.

Sürgőnyczim: HAJTÓSZIJGYÁR
 LEVY, POZSONY.

Legnagyobb fontossággal a mezőgazdaságra nézve!!

Eredeti LEVY **VÉGNÉLKÜLI** törv. védjegy-
 JAMES-féle gyel ellátott

LOKOMOBIL-TEXTIL-FŐSZIJAK.

Ezek megfelelő telítésük következtében **vizáthatatlanok** és azért **ellentállnak** az időjárás káros befolyásának, télen át való raktározásuk által nem lesznek **törékenyek** és **sokkal olcsóbbak** a legolcsóbb bőr-hajtószijnál. Keresett méretekben folyton raktáron.

E hajtószijak különös kezelésére szükség nincs.

Árak: darabonként netto.

Lóerő	Hosszu m.	Széles mm.	Koronákban	Lóerő	Hosszu m.	Széles mm.	Koronákban
6	19	120	92.—	10	22	140	131.50
6	24	120	115.—	10	24	140	141.—
6	28	120	124.50	10	26	140	151.50
6	28	120	133.50	10	28	140	161.50
8	19	130	99.50	10	22	150	132.50
8	22	130	115.—	10	24	150	144.—
8	24	130	125.—	10	26	150	155.50
8	26	130	135.—	10	28	150	167.—
8	28	130	145.—	12	28	160	178.50

bérmentve csomagolás, bérmentve minden belföldi állomáshoz szállítva.

Ezen szijak minden hossz és szélességben azonnal a megrendelés vétele után kaphatók.

Kivánatra szivesen szolgálunk árakkal.

Tejjes jótállás mellett.

Legcélsezerűbb és legtartósabb motorok meghajtására.

Minden gép meghajtására használható.

Kivánatra szivesen szolgálunk árakkal.

Legcélsezerűbb és legtartósabb motorok meghajtására.

Tejjes jótállás mellett.

Kivánatra szivesen szolgálunk árakkal.

FOLYAM

mányoknak
ny szerint
tani kívánt
alasztom el.
ke délutáni

miniszter.

számolás

eladja.

50 liter.
gazda-

857

Perutz

ehország.

széles ter-

ként. Felvilá-

498

Frankfurter-

strasse 4.

ósága, Perutz.

TETIK

től. Csakis

millió koro-

Wien, III.,

832

IGYES.

EN MELLETT.

POST/V.

TELEFON 8-88.

m teljesen

r. műhely-

féle felít-

denfit a

telü,

tégla

n. kórház,

id. pálya-

sajtó fal-

hornyolt,

o nélkül,

ágokban.

l. Jelző

zúlékhoz

stb. 624.

8. SZ.

70308 X-3.

Árverési hirdetés.

A mezőhegyesi m. kir. ménésbirtokon hizalt alább felsorolt hizóállat-csoportok, továbbá szemestengeri és kontingensen kívüli finomított szesz eladása czéljából 1911. évi július hó 4-én délelőtt 11 órakor a földmivelésügyi m. kir. miniszterium elsőemeleti tanácstermében zárt írásbeli ajánlatok alapján versenytárgyalás fog tartatni.

Eladásra kerül: 260 drb nyugati fajta hizott ökör, 101 drb magyar fajta hizott ökör, 44 drb nyugati fajta hizott tehén, 2 drb nyugati fajta hizott bika; 2000 métermázsa pignoletto szemestengeri, 700 métermázsa florentini szemestengeri, 3300 métermázsa takarmány (lófogu) szemestengeri és végül 800 hektoliter kontingensen kívüli finomított szesz.

A sajátkezüleg aláírott és egykoronás bélyeggel felszerelt és a részletes eladási feltételekben meghatározott bánatpénzzel ellátott ajánlatok a fennebb említett határidőig a földmivelésügyi miniszterium házipénztáránál (félelemlet 29. ajtószám) nyújtandók be.

A részletes eladási feltételek a földmivelésügyi miniszteriumban (I. em. 54. sz.), valamint a mezőhegyesi m. kir. ménésbirtok igazgatóságánál betekintheők, vagy kívánatra Mezőhegyesről megküldetnek.

Az eladásra bocsátott hizóállatok a mezőhegyesi ménésbirtokon megtekintheők és vevők előzetes értesítésére a vasútállomáshoz fogat rendeltek.

Budapest, 1911 június 12. 859 M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Keresek megvételre 4-5 darab teljesen egyforma színű, nagysága (kb. 165 cm.) 4-5 éves lipizzai

nyerslovat

esetleg 4-5 darab teljesen egyforma, hibátlan, fekete színű lipizzai vagy amerikai vérű nyerslovat. Részletes ajánlatokat az ár megjelölésével kérem a Sárosvármegyei **Gazdasági Egyesület titkári hivatala** címére **Eperjes, vármegye** háza küldeni.

847

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától azt az értesítést vettük, hogy a folyó évi május hó 1-étől érvényes nyári menetrend tartama alatt a Budapest nyugati p.-u.-ról este 10 óra 15 perczkor Báziasra és Báziasról d. u. 4 óra 28 perczkor Budapest nyugati p.-u.-ra indított hálókoesi július hó 1-től augusztus hó 31-ig bezárólag Jassenován át Oraviczáig, illetve Oraviczáról fog közlekedni.

Budapest, 1911. június hó 16-án.

A forgalmi főosztály igazgatója helyett:
Horánszky.

A kész szőlővédelmi porok közt a legrégebbek és ma is legáltalánosabban el vannak terjedve a

Dr. ASCHENBRANDT-POROK

és pedig a

Bordói por

a levelek és vesszők peronosporája és a

Rézkenpor

a fűtperonospora és lisztharmat ellen.

Ezen utóbbi szer segélyével a múlt évben sikerült sok ezer hold szőlő termését teljesen megmenteni.

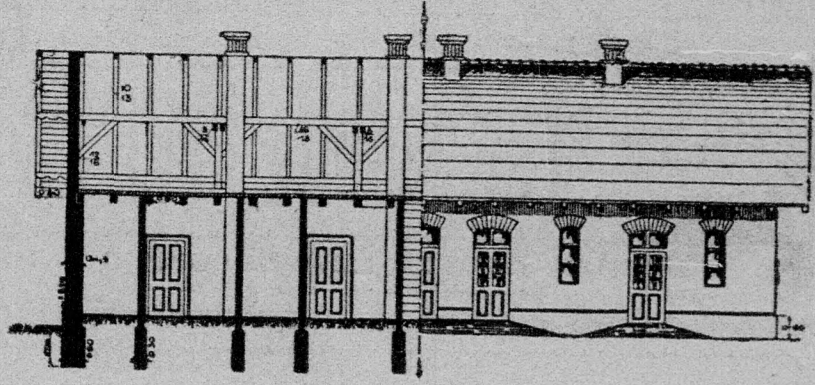
A bordói por ára kg.-ként 50 kg.-os zsákokban 64 fill.
Kisebb zsákokban 68 "
A rézkenpor ára kg.-ként 50 kg.-os zsákokban 44 "
Kisebb zsákokban 48 "

VEZÉRKÉPVISELET A

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V. KER., ALKOTMANY-UTCZA 31. SZAM.

Kapható ezenkívül a „HANGYÁ”-hoz tartozó összes szövethozzávalóknál és számos fűszerkereskedőnél.

741

Az OMGE könyvkiadóvállalata kiadásában legújabbán megjelent:

GAZDASÁGI ÉPÍTÉSZET

Irta: GROFFITS GÁBOR
GAZDASÁGI AKADEMIAI TANÁR

HÁROMSZÁZ ÁBRAVAL

Ára fűzve 10 korona, vászonkötésben 12 korona.

A „GAZDASÁGI ÉPÍTÉSZET” megírásánál szem előtt tartotta a szerző a gazdasági építészet főelvét: az olcsó és célszerű építkezést.

Olcsón építkezni, a gyakran nagyon félre eső gazdaságokban, — különösen ha kisebb építkezésekről van szó — csak akkor lehet, ha a gazda a helybeli mesteremberekkel házilag vagy a közelben működő vidéki vállalkozókkal épített.

Tekintve, hogy a vidéki mesteremberek a különböző, kevésbé elterjedten alkalmazott építési módokat nem ismerik, a „Gazdasági Építészet” első részében a főbb épületszerkezeteket, úgymint: a falakat, födémeket, tetőszerkezeteket és padozatokat s azok készítményét ismerteti a szerző. Kiterjeszkedik egyúttal a beton- és vasbetonépítkezési mód ismertetésére is, mely számos előnyénél fogva a gazdasági építkezéseknél is nagy tért hódított az utóbbi időben.

Könyvének II. részében a különböző gazdasági épületeket s azok berendezését ismerteti a szerző, kiterjeszkedvén az egyszerű megoldások mellett az úgynevezett modern gazdasági épületek s azok berendezéseinek ismertetésére is.

Az egyre emelkedő munkabérekre való tekintettel különösen azon berendezések és gépfelszerelések ismertetésére fektet a szerző súlyt, melyek segélyével az üzemköltégekben lehet lényeges megtakarításokat elérni.

A könyv III-ik része a tervek és költségvetések készítésére s az építkezés vezetésére vonatkozólag a legfontosabb tudnivalókat foglalja magában.

Művének megírásánál arra törekedett a szerző, hogy az egyes épületek s azok szerkezeti részeinek ismertetésénél felhívja a tervező és építető figyelmét a gazdasági építkezések azon speciális követelményeire, melyeknek kellő figyelembevétel nélkül azok nemcsak nem felelnek meg a rendeltetésüknek, hanem hátrányuk azonkívül, hogy időelőtt tönkre mennek s nagy fenntartási költségeket igényelnek.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, BUDAPEST, IX., Üllői-út 25. szám (Köztelek).

LEDŐLT VETÉSEKET

csak a szabadalmazott SCHULZ-féle kalászemelőkkel **játszva lehet aratni.**
Minden gyártmányu kévekötő-, arató- és kaszálógépre könnyen felszerelhető.

Árak: Egy teljes szerelvény kévekötőgéphez K 62.—
helyt BUDAPEST " " " arató-, illetve kaszálógéphez K 50.—

Megrendelésnél pontosan megnevezendő: a gépnek neve, vágáshossza, jobbra vagy balra és mily gyártmányu.

Vezérképviselőség:

TANCZER JÓZSEF Budapest, V., Alkotmány-utca 27.

Telefon: 28-32.

Sürgőnyezim: Cultivator.

☛ Megrendelések azonnal eszközöltetnek. ☚

771

Cséplési mázsakönyv

200 lapos füzet, minden második lap kitép-
hető, puha barna borítékkal, drbja K 1.50

Cséplési mázsakönyv

50 lapos füzet, középen perforálva, kemény
kötésben, darabja K 1.20

Cséplési értesítő

100 lapos füzet, puha kötésben, darabja . . K —.90

Beszerezhetők a „Pátria“ r.-t. nyomtatványkezelői osztályában, Budapest, IX., Ullői-ut 25. sz.

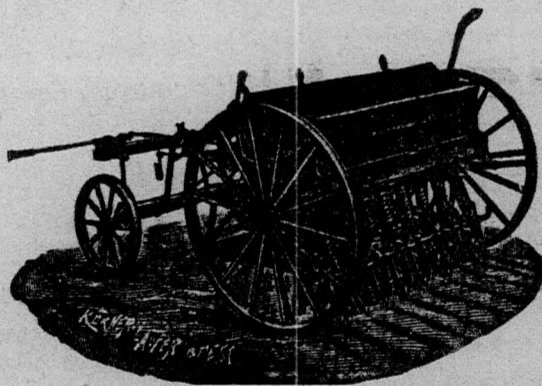
Magyar szabad.: 41461. sz.
Orosz szabad.: 13184. sz.

Német szabad.: 171497. és 197235. sz.
Osztrák szabad.: 24190. és 36532. sz.

„REKORD II.“

== szab. sorvetőgép ==
a losonczyi gazdasági gépgyár gyártmánya
sorba vet — sorba trágyáz.

A sorbátrágyázás
bámulatos termés-
többletet eredményez.

A sorbátrágyázás által
kb. 50% műtrágyameg-
takarítás érhető el. ::

Államgépgyári legújabb szerkezetű gőzcséplőkészletek, benzinmotorok,
resiczai aczélekék, Kalmár-féle rosták és egyéb talajművelő eszközök.

Bővebb felvilágosítással és árjegyzékkel szívesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,
BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Uj és egyszer használt
zsákok, ponyvák, kölesön és eladás,
amerikai manillazsineg, kévekötelek kartellen
kivül.

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10. szám.

Táviratezím **NAGELA.**

Telefon **35-92.**

Nagybirtokosok pénzügyeit

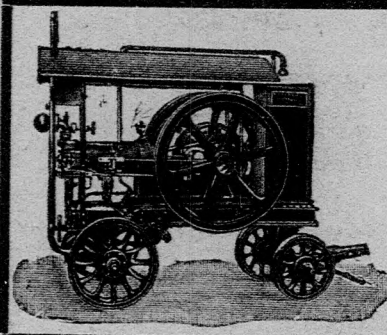
elsőhelyű törlesztéses kölcsönök, másodhelyű kedvező kölcsönök által gyorsan és **rendezzük.** Bankösszeköttetéseink legelőnyösebbén minden tekintetben legelőnyösebbek. Ügyfeleink az ország legnagyobb birtokosai. Részletes felvilágosítással és czéltudatos kombinációkkal a birtokosoknak vagy igazolt képviselőiknek készséggel és díjmentesen szolgálunk. Czím:

Frankl Adolf banküzlete Budapest, VI., Eötvös-utca 19. (Eötvös-udvar), saját ház. Telefonszám 25-40.

1030 hold területű birtok

1300 hektoliter szeszkontingenssel, 8 percznyire vasutállomástól, folyó évi szeptember 1-étől **bérbé adó.** Bővebb felvilágosítással szolgálnak a tulajdonosok:

Hecht Jónás örökösei, Hornyán,
 posta: **Bercsény, Trencsén megye.** 802

Az üzemköltség 1-2 fill. óránként

és lóóránként a szabadalmazott **magasnyomású nyersolajmotorainknál** 16 lóerőtől fölfelé, **benzinmotorainknál** és **benzinlokomobiljainknál** 4-5 fill., ép így 2-3 HP álló motorainknál.

Warchalowski J. motorgyár,
 Wien, III., Paulusgasse 3.

Magyarországi főtelep: Budapest, V., Váci-körút 37. Sziveskedjék védjegyemre különösen ügyelni. Original W. & S. avagy J.W.

Menetrendváltozás a hólak-nemsó-ledniczronai h. é. vasuton.

A hólak-nemsó-ledniczronai h. é. vasuton az érdekltség kívánságára a személyszállító vonatok ismét az előző, azaz folyó évi május hó 1-je előtt érvényben volt menetrend szerint fognak közlekedni.

Ennek folytán a délutáni vonat Hólak-Trencséntelepről közvetlen csatlakozással a Budapest felől oda érkező gyorsvonathoz korábban, azaz már d. u. 12 óra 20 perczkor indittatik; a délelőtti vonat ellenben Hólak-Trencséntelepről későbbben, vagyis d. e. 9 óra 12 perczkor indul s így annak a Zsolna felől d. e. 9 óra 3 perczkor odaérkező személyvonathoz lesz csatlakozása.

Budapest, 1911 június hó 17-én.

Az általános igazgatási főosztály igazgatója helyett:
Dr. Szerbák főfelügyelő.

Megjelent:

Minden intelligens magyar gazdát, szövetkezeti vezetőt, lelkészeket, tanítókat, közigazgatási tisztviselőket érdeklő, **tanulságos kiváló szakmunka:**

AZ ERDÉLYI SZÁSZOK MEZŐGAZDASAGA

Írta: **enesel Dorner Béla.**

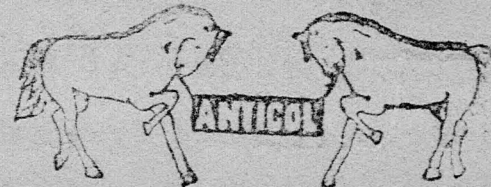
21 sűrűn nyomott iv, 68 szövegábrával. **Ára 8 korona.**

Kapható a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX. Üllői-ut 25. sz.

Megjelent:

Szenzációs találmány.

Szabadalmazva:
 3956. sz. a.

Törvényesen védve:
 141. sz. a

ANTICOL.

Páratlan hatású szer a lovak **kólíka** betegségének megszüntetésére. Ezen **Anticol** szerrel az 1. sz. huszárezrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólíka gyors és biztos megszüntetésére, mert **minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt.**

Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál:

„ANTICOL“-laboratorium
Mayer Ignác kir. főállatorvosnál, Brassó.

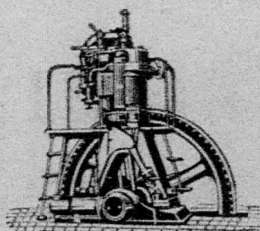
Kaiseri. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1.

Elismervény.

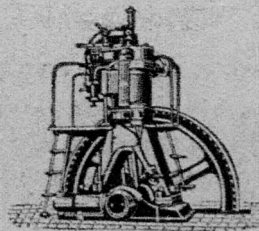
Alulírott, a **Mayer Ignác** kerületi m. kir. állami állatorvos ur által lovak kólíkás megbetegedései ellen feltalált és összeállított gyógyszerét úgy a saját, mint az ezred lovainál meglepő győgyeredményekkel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.

Brassó, 1896. április hó 21-én.
 (P. H.)

Littke, Oberst, s. k.

LANGEN és WOLF **EREDETI OTTO-MOTOROK**
 BUDAPEST, VI. VÁCZI KÖRÜT 59.

Hutter és Schrantz
Részvénytársaság.

Az osztr.-magyar monarchia legrégebbi szakma-
 bellé széle. Alapított 1824-ben. — Ajánlja elsőmínőségű
 többszörösen csavart, kész állapotban
 tűzben horganyozott gépsodronyfonatait.
 A kitűnő horganyozás következtében tartósság tekintetében
 páratlan gyártmány! — Nem létezendő össze a négyzet-
 letes (□) lyuku, végig sodrott és végig hullámzott szálak-
 ból álló fonatokkal!

Meglepően olcsó árak!
! 26 fillértől feljebb !

És nagyobb vételnél még magas engedmény. —
 Kapható minden jobb vaskereskedésben! — Sűrű (6 cm.
 távolságra) horganyozott tűskedrot méterje 5 fillér. —
 Egyszerű fizetési feltételek! — Kerítésrácok ková-
 csolt vasból, kapuk, ajtók sodronyfonatos betétekkel igen
 csinos kivitelben és minden e szakmához tartozó cikkek
 kitűnő minőségben legolcsóbb árak mellett. — Legmaga-
 sabb kitűntetések. — Ezekre menő elismerő-
 levelek! — Árjegyzékek és minták bérmentve és díjlanul

Magyarországi telep:
BUDAPEST, Váci-körút 61/7.
 Levélcím: **Hutter és Schrantz r.-t.**

Elismert Merino-rambouillet
telivér törzsjuhászatom-
ból ajánlok elsőrendű, hosszugyapjas
tenyészkosokat

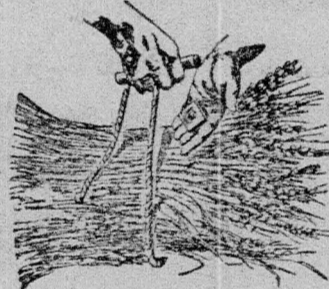

nagy, széles termet, igen
 jutányos áron. Minden fel-
 világosításra kész:
M. SCHMIDT,
Gödelitz
 bei Leuben-Riesa,
 Kgr. Sachsen. 861

Nyers len.

Minden mennyiség-
 ben jó, ugyancsak
 kevésbé jó **nyers**
lentvesz állandó
 vevő a legmaga-
 sabb áron azon-
 nali fizetéssel. Ajánlatok a mennyiség meg-
 jelölésével: **JOHANN ZEIER Flachgeschäft**
in Löchau, Post
Wekelsdorf (Böhmen) kéretnek. 864

I^a jutakévekötelek
piros □ fával és végekkel,
 valamint szalmakötelek és szákmadzagok
 folyó évi május-július havi szállításra

legolcsóbban
 beszerezhetők **RUDOLF TESTVÉREK**
 pozsonyligetfalui kévekötegyárunkban 874

Sürgönyozim:
RUDOLF
LIGETFALU

Elsőrendű
kartellen kívüli
17-18% szuperfoszfát

kapható **ROSENBERG ADOLF**
 nagykereskedőnél, **BÁCSALMÁS.**

Kérjen ajánlatot. 857

A DOHÁNYPAJTÁK

oly időbeni **kihasználása** céljaira, midőn azt
 még **dohányszárításra** használni nem lehet, ajánlja
némely magfajta termelését
a MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R.-T.
 Budapest, IV., Vároház-utca 12. sz., hol közelebbi felvilágosi-
 tásokkal és magyarázatokkal szívesen szolgál az igazgatóság.

Lokomobil és féltábil gőz-
 gépek szerkeze-
 tével és kezelésével legreál-
 tosebben **Jalsovicsky** most
 megjelent, 880 ábrával díszített
 könyve foglalkozik. Minden
 gazdának a gépek lényegével
 meg kell ismerkednie, hogy
 érzékeny kárt ne szenvedjen a
 így csak ajánlatjuk e könyv
 beszerzését. Ára 10 korona,
 mely árért bérmentve szállítja
 a "Patria" könyvkereskedése,
 Budapest, IX., Köztelek.

Mindenfajta szárított
gyógynövényt,
 különösen **szilfűvirágot** (kamillát)
 veszünk bármily mennyiségben. Szárítási utasítások-
 kal szívesen szolgálunk 888
SCHWAB E. gyógyszerész és TÁRSA
 gyógynövénykiviteli
 társaság. **MOKRIN, Torontál megye.**

CAMPBELL
 feltűnést keltő
 műve **AZ OKSZERU**
TALAJMŰVELÉSÉRŐL

K. RUFFY PAL fordításában; megrendelhető a "Patria"
 r.-t. gazd. könyvkereskedésétől, Budapest, IX., Üllői-ut 25.
 Ára fűzve 3 korona 50 fillér, vázsonkötésben 4 korona 50 fillér.

kartellen kívül.

A JUTA- ÉS KENDERIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN, V., BATHORY-UTCZA 18.
 ajánl kartellárakon alul azonnali vagy
 későbbi szállításra gabona-, liszt-, here-
 mag- és minden egyéb 889

zsákokat,
 kéveköteket, juta és kender zsáksineget,
csomagolóvásznat stb. stb. a leg-
 kiválóbb minőség szavatolása mellett.

 TELEFON 97-05
SERTÉSELADÁS ÉS VÉTEL
 UGYAN MINT HIZOTT ÁLLAPOTBAN
 A LEGJOBBAN ÉS LEGPONTOSABBAN ESZKÖZLETTEK.
URL REZSO
 SERTÉSBIZOMÁNYOSNÁL
BUDAPEST, VIII.
 NÉPSZÍNHÁZ-UTCZA 22.
 PÖL GÁRI SERFŐZDE
 - BÉRPALOTA -

Erdély legtermékenyebb vidékén

nagyobb város közelében a Maros folyó, országút és forgalmas vasútállomás
 mellett egy **300 kat. hol-**
das kitűnő jó ármentes birtok szép parkkal, kényelmes és
 gyönyörű kilátást nyújtó ura-
 sági lakkkal, jó gazdasági épületekkel, felszereléssel vagy anélkül azonnal
 értekezhetni: „Erdélyrészi mezőgazdasági iroda”
eladó. Marosvásárhely, Szentgyörgy-utca 7. sz. 856

Erdélyi jellegű haszonállatok,

u. m. **jármosökrök, tinók, borjúk, sertések**
 beszerzését legkülansabban közvetítjük. **Székely**
Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhely. 830

Szénát, szalmát és mindennemű vetett takarmányt

kizárólag elsőrendű minőségűt

veszek

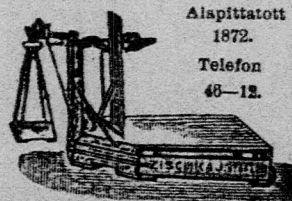
és eladok

Grünfeld Simon

Bpest, VIII. Karpfenstein-u. 12

Telefon: 60-90.

Sürgöny: Grünfeld takarmányos

Alapítástól 1872. Telefon 46-12.

ZISKA JÓZSEF

otóda KÖSTÉLY GYÖRGY mérleggyáros.

Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Bótvös-utca 47. Ajánlja a legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb gabona mérleget, tisztes és szabados, valamint gazdasági szerkezt. A budapesti, finom és győri gabonatorzsok szállítója, ugyancsak számtalan nagy gézmalom és uradalom szállítója. Árjegyzék bérmentve. Használt mérlegek becsesültek és kaphatók, megbízható állapotban. Javítások elfogadottak és pontosan eszközöltetnek. Kívánatra uradalomba is küldök szerelőt.

Cseplőgépekhez, gőzekékhez, czukorgyáraknak,

szeszgyáraknak, gőzmalomoknak, gépgyáraknak, serfőzőknek, téglagyáraknak és minden ipari üzemenek a legkiválóbb a nagy hőértékű

gr. Larisch-Mönnich-féle karwini szén,

darabos, koczka-, dió- és aprószén-osztályozásban s elsőrendű kétszeresített kovácsszén,

valamint elsőrendű karwini darabos pirszén

öntődei czeleokra, továbbá koczka- és dió-pirszén,

mely sokkal kiadósabb és kevesebb hamutartalommal bír, mint a légszuszpirszén, szobafűtési czeleokra, központi fűtéseknél, szivógáz-motorokhoz, továbbá új épületek kifűtéséhez kiválóan alkalmas. Szállítók továbbá kályhatüzelési czeleokra

elsőrendű porosz köszenet

vaggonrakományokban helyi bármely vasut-vagy hajóállomásra. 843

Sziveskedjék ajánlatot kérni

URBÁN S. L.

a gróf Larisch-Mönnich-féle karwini szén- és pirszén-művek vezérképviselője

Budapest, V., Nádor-u. 17.

Telefonszámok: 9-57, 160-95, 106-78.

Préselt buzaszalmát és zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla

ZOMBOR (Bácska).

Szalmasajtoló

kevésbé használt állapotban igen előnyös áron eladásra ajánlatik

Szücs Odön

özög által, Budapest, VI., Nagymező-u. 66. sz. 7267

Lótenyésztés

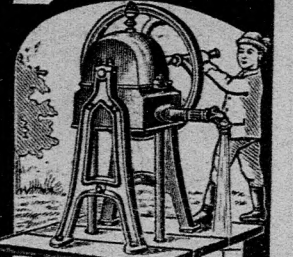
és a hadsereg lóállományának kiégésítése Poroszországban, Magyarországon, Ausztriában s Bosznia-Hercegovinában.

Irtá: Prihradny Elek.

Ára 6 korona.

Megrendelhető a „PATRIA” r.-t. gazdasági könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

„DIADAL” LÁNCZSZIVATTYÚINK A LEGTÖKÉLETESEBBEK

GYÖZŐ BÉLA ÉS TÁRSA BUDAPEST V. BÁROK U. 3.

RATTO

Phosphor-pasta PATKÁNYOK

teljes kipusztításra szavatosság mellett üvegekben 1 korona, 2 korona és 4 korona.

DETSINYI FRIGYES

Budapest, V., Marokkói-s. 2

Vétel

Szénát, szalmát nagyobb tételekben megvételre keresek. Ajánlatokat Deutsch Mór Budapest, VIII., Luther-utca 1/b kérek. 7946

Repeszt veszünk a legnagyobb miniatúrában. Kérünk miniatúrázott ajánlatot. Elfogadjunk előjegyzéseket prima repeszegésére. Gazdasági Olajgyár, Leszenye, u. p. Hontujfalu. 7833

Keresek használt, jó állapotban levő, szállítható mezeti vasutat, répszállítóra alkalmas 30 darab kocsival és 13 kilométer aczélsínrel. Czím: Dr. Brann Adolf, Budapest, V., Lipót-körút 15. 7850

Kajszinbaraczkot félféret állapotban megvételre keresek. Ár- és mennyiségajánlatokat kér Lázár József szőlő- és gyümölcsnagykereskedő Nagymaros, Hont m. 7926

Buzavirágot, pipacsot, angyarost és az összes gyógyfüvetet vásárolja, utasítást ingyen küld Fischer Izidor Zalaegerszegen. Czím megőrizendő. 7799

Keresünk egy használt, jó karban levő kisebb álló gőzkazánt. Ajánlatok Leszenyél Bérczadáság, Leszenye, u. p. Hontujfalu. 7947

Tejet veszek

bármely mennyiséget, azonnali vagy későbbi szállításra, évi kötésre.

Győri Jenő

Budapest, Szondi-u. 76. 686

Tóhalgazdaság

létesítésére alkalmas

1000—1500 hold

terjedelmű olcsó

birtok

megvételre kerestetik.

Czím a kiadóhivatalban. 850

Bérlet

Prima dús erdőlegelő

száz darab szarvasmarha részére olcsón kapható Molnár Béla földbirtokosnál. Ajánlatok, Gümör megye. 7855

Atadom 500 holdas bérletemet természetesen, instruoztóval. Erdőköltségek forduljanak „50.000 korona” jellegűvel poste restant Nogradherczeg. Berezetre küldött jellegű táviratra kösött küldök Galgaguta Állomásra. 7912

Dunántúl v. Bácskában 800—1000 holdas bérletet keresek. Ügynökök kizárva. — Czím a kiadóhivatalban. 7838/a

Keresek 500 hold körüli, város-hoz közelfekvő prima bérletet, hol tejjelgazdálkodás lehetősége; esetleg nagyobb ilyen urú birtokot venném bérbé. Hol az éls- és holtfelszerelés ingatlanra való bekebelezés mellett közös becselés alapján 5% kamatozással átadatik. Ajánlatok „Produktív erő 7486” jellege alatt a kiadóhivatalba kéremnek. 7486

4—600 holdig bérbévennék prima birtokot várossal és vasúthoz közel. Veres István, Lukanénye, Hont m. 7878

Bérletet keresek,

ezer hold körüli prima sík fekvésű földet Lehetőség könt mellett, városhoz közel. Ajánlatokat

Szép Zsigmond bérő,

Pusztá-Csudaballa,

posta Turkeve kérek.

Eladó birtokok:

1. Bars megye: 1200 m. h., v. á. 12 km., tulajomán szántó, kötött barna agyag, kastély parkban, saját kezelésben, ára holdanként 600 korona, átvehető október elsején, esetleg azonnal.
2. Fejér megye: 1300 m. h., v. á. 3 km., 1200 h. szántó, könnyű agyag és kötött homok, kastély parkban, ára holdanként 720 korona, átvehető október elsején.
3. Győr megye: 530 m. h., v. á. helyben, 400 h. szántó, 130 h. szőlő, melynek nagy része már termő, urú lak, sok és szőlő gazd. épület, ára holdanként 800 korona, átvehető október elsején.
4. Hont megye: 600 m. h., v. á. 1 óra, 150 h. erdő, a többi szántó, rét és legelő, kötött agyag, parcellázásra és telepítésre nagyon alkalmas, ára holdanként 400 korona, átvehető október elsején.
5. Hont megye: 290 m. hold, v. á. 1/2 óra, közép kötött anyag saját kezelésben, tehénészetre és csukorrépatermelésre nagyon alkalmas urú lak, megfelelő gazd. épületekkel, ára holdanként 750 korona, átvehető október 1-én, esetleg azonnal.
6. Komárom megye: 800 m. h., Révkomáromhoz közel, 500 h. erdőben lévő talaj, ára holdanként 1000 korona, átvehető október 1-én.
7. Moson megye: 180 m. h., tagosított birtok, gazd. épületekkel, urúlak nélkül, ára 100.000 korona.
8. Nógrád megye: 330 m. h., v. á. helyben, tiszta fekete kötött agyag, szántó 300 h., a többi rét és vágás alá kerülő akácok, urú lak, gyümölcsösök, sok gazd. épület, ára holdanként 640 korona, kívánatra kiegészíthető előnyös feltételű 600 holdas haszonbérlettel. Átvétel október elsején, kívánatra azonnal.
9. Nógrád megye: 580 m. h., v. á. 5 km., fekete agyag, elsőrendű föld, két urú lak, diszkert régi fálkkal, elégséges gazd. épületek, ára teljea éls- és holtfelszereléssel együtt 280.000 korona.
10. Nógrád megye: 570 m. h., v. á. 18 km., 180 h. szántó és rét, 75 h. legelő, 300 h. erdő, Szükséges gazdasági épületekkel. Ára 120.000 korona.
11. Temes megye: 730 m. h., v. á. 10 perc, Temesvárhoz közel, sárga kötött agyag, szőlőművelésre, tehénészetre, sertésenyésztésre rendkívül alkalmas, kastélyszerű renaissance urú lak 30 helyiséggel, magasföldszint és souterrain, bőséges gazd. épületek. Kívánatra a kastély 150—200 holddal külön eladó. Kívánatra kiegészíthető 500 h. szomszédos birtokkal, esetleg 600 h. kinostárterülettel.
12. Trencsén megye: 3700 m. h., v. á. 10 perc, fővonal mentén, 3 major, 3 szeszgyár, összesen 3530 hl. kontingenssel. Kívánatra a három gazdaság külön-külön is eladó. Rendkívül előnyös fekvés, biztonságos termő föld, urú lak és bőséges, szőlő gazd. épület. Ára majorok szerint holdanként 400, 600 és 1200 korona.
13. Vas megye: 1800 m. h., Szombathelytől 2 óra, 1100 h. szántó, rét és legelő 500 h., a többi erdő, félkötött és homokos agyag, 9 szobás emeletes urú lak szép parkban, gazd. épületek bőven, parcellázásra, telepítésre alkalmas, ára holdanként 550 korona. Teher 630.000 korona.
14. Veszprém megye: 1200 m. h., kb. fele szántó, többi rét, legelő és vágható erdő. Urúlak, elégséges gazd. épület. Ára 600.000 K. Teher 260.000 K.

Bérbeadó birtokok:

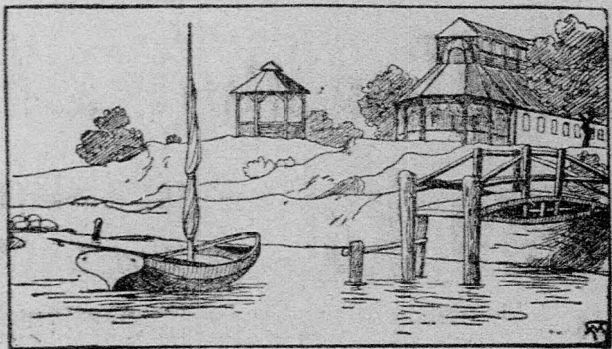
26. Fejér megye: 220 m. h., v. á. 4 km., 170 h. szántó, 1 h. szőlő, többi rét, megfelelő épületekkel, októbertől 12 évre.
14. Hajdu megye: 2800 m. h., v. á. 9 km., 2500 h. szántó, elsőrendű fekete termőföld, házilag kezelve, október 1-től 12 évre.
15. Hont megye: 520 m. h., v. á. helyben, 430 szántó, 40 h. rét, heretermő agyag, saját kezelésben, október hó 1-től 12 évre.
16. Hont megye: 800 m. h., v. á. 8 km., heretermő agyag, 610 h. szántó, 50 h. rét, 130 h. erdő, október 1-től 12 évre.
17. Nógrád megye: 750 m. h., v. á. 8 km., 500 h. szántó és rét, 250 h. erdei legelő, kötött agyag, állattenyésztésre, juhászatra és sertésenyésztésre kiválóan alkalmas, 720 hl. szeszkontingens, megfelelő lak és gazd. épületek, október 1-től 12 évre.
18. Nógrád megye: 2000 m. h., v. á. 3/4 óra, kötött agyag, mind szántó, kifűnő erdőben házilag kezelve, csukorrépatalaj, megfelelő lak és gazd. épületekkel, október 1-től 12 évre kiadó, kívánatra természetesen és gazdag éls- és holtfelszereléssel együtt azonnal is átvehető.
20. Somogy megye: 3500 m. h., v. á. helyben, 2800 h. szántó, 400 h. rét, 500 h. legelő, október 1-től hosszabb időre kiadó.
22. Szilágy megye: 2930 m. h., v. á. 4 km., megyei központ 10 km., volt hitbizományi terület, fiatal erdő és erdőtalaj, október 1-től 12—15 évre kiadó.
23. Szilágy megye: 180 m. h., v. á. 9 km., egyházközségi birtok, nagy részében sík, részben dombos kötött föld, október 1-től 6 évre bérbeadó.

Ezen eladásokra és bérletekre vonatkozó ügyek közvetlen lebonyolításával az

OMGE. üzemi szakosztálya (Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8.)

van megbízva, ahová az érdeklődők megkeresése az üzemi osztályra czimezve intézendők.

Ugyanott számos birtokot vásárolni és bérelni óhajtó komoly gazda reflektáns van előjegyezve és kérjük az érdekelteket, hogy megfelelő ajánlatukat, lehetőleg részletezve, ugyancsak az OMGE. üzemi osztályával közöljék, amely előnyös törlesztéses jelzőlogkölcsonokra és biztosításokra vonatkozó megbízásokat is elfogad.

„Sok gazda mondja,

hogya a Thürpil csodát mivel. Én magam is számtalan kísérletet tettem a Thürpillel s tudomására kell adnom, hogy ezen szer hatása borjuverháznál stb. mindig nagyon jó volt.

A Thürpil körülbelül 20 év óta bevált szer, nem romlik el, ha azt száraz helyen készletben tartjuk.

Thürpil ára: 1/1 doboz K 2-50, 1/2 doboz K 1-35 állatorvosoknál és gyógyszerészeknél. Egyedüli gyáros: CL. LAGEMAN vegy. gyára, Aachen. Raktár: Török József gyógyszerháza, Budapest, VI., Király-utca 12.

Gazdatiszti. Ispáni állati kezeletben meggyógyult, 25 éves, román. káb. nőlel. 8 közp. iskolát és földmivesiskolát végzett, egyén. ki 4 éve dunánt. 5500 holdas gróf uradalomban mint segédírást van alkalmazva. Cím: „Kittartó 7850” jelige alatt a kiadóhivatalba. 7905

Keresztény. Műgyógyász, aki tavaly cséplésnél ellenőrt, azonnalra ajánlkozott ellenőrt, felügyelőnek. Moszár, XI. ker. Budapest, Oroz-at 37. 7948

Földmivesiskolát végzett, nőlel. egyén. ki 4 éve dunánt. 5500 holdas gróf uradalomban mint segédírást van alkalmazva. Cím: „Kittartó 7850” jelige alatt a kiadóhivatalba. 7905

Gyöngyöshalászi birtokomat bérbe adtam, minden tekintetben kitűnő gazdatisztemnek, ki nálam tizenhat éve megszkítást nélkül van alkalmazva teljes melegelettel. Keresek megfelelő állást. Szilárdos, 45 éves, ref. vallású. Kolozsmonostoron végzett. Biró Lajos, Gyöngyöshalász. 7954

Intelligens. Jar. nőlel. egyén. földmivesiskolát végzett, 10 évi gazdasági gyakorlat. Járta a gazdaság minden ágában, ugyisntén földi teendőkben, azonnal belépésre megfelelő állást keres. Zöldb. 7853 jelige a kiadóhivatalba. 7953

Állatok

Eladó. Dukai Takách Ferenc gazdaságában Duka Vas megye, 4 drb 11-12 hónapos telivér Yorkshir tenyészkan, továbbá fiatalabb kocsák és kanok és elsőrendű tenyészanyag. 7461

Kitűnő fejlődésű szimmenthali és bonyhádi tenyész-bikák eladók Szeidner Sámuel kiserédi gazdaságában. Posta Nagyréde, vasúttállomás Gyöngyös. 7423

Bernáthegyi kilykők, óriási fajtisza szülők, 15-40 koronáért, vizelőkilykők kiváló jórru, kitűnő spartter lengőf. setter szülők 30 koronáért kaphatók. Tisztartóság, Kemencsmagasi, Vas megye. 7776

22 drb 6-7 éves JÁRMOS-OKOR eladó Kibut Mihály Bástopolya. 7793

Megvételre keresettek 12 drb tenyészkepes feoskehaen fekete mangalicza kan és egy jó, erős. Hátul 162-165 cm. magas. Ajánlatokat kérem 15. Keleny István bér-gazdasága címére Szilagybagosra küldeni. 7863

Eladó tenyészmarha. A tenyészlet felosztása miatt jó származású, szépen fejlett magyar üszök 1-3 éves korban, 180-220 kg. súlyúval, kilogrammonként 1-20-1-25 koronáért eladók. Gazdasági akadémia Kolozsvár. 7910

Hátasló. Kitiűnően belovagolva, kocsiiban is kitűnő, sötétsárga, 9 éves, heréli, libéltan, olesón eladó Meller Rudolfnál, Törökbalint, Budapest mellett. 7909

Bonyhádvidéki teheneket, üszöket, tenyész-bikákat közvetít Pickelhaupt János tenyész-állatkereskedő Mekényes, távirtdaállomás Lengyel, Tolna m. 7907

35 drb 14 éves tenyésztesre kiválóan alkalmas mangalicza koca eladó. Darabonkénti ár 180 K. Dr. Maconrek Lajos Gálosfa, Somogy m. 7873

Eladó egy pár figuráns teljesen megbízható, heréli jukker kocsiló. Színök sötétsárga, magasságuk 164 és 165 cm. A lovak nagyon párosak. Áruk 2000 korona. Heéry Sándor Pta-Dörögdi gazdasága, u. p. Tapolca, Zala m. 7870

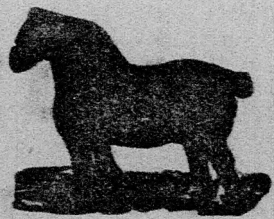
Megvételre keresek egy 163 % magas sárga vagy pej figuráns és sebesjárású osterhegyes lovat. Levelek Beniczky Aladár Sajszóged címre küldendők. 7939

2 nagytermetű bivalyborjú: egy 9 és egy 10 hónapos, kg-ként 1 kor. Árban eladó. Bodea Cornél, Kisköketfalva (Nyágra), u. p. Dézsa, Arad m. 7940

Pedigres Yorkshirai malacok koca ivadéka, 4 hónaposak, már csak körülötlt számban eladók, közöttük 4 kiváló szűp kan. Oszti malacokra előjegyzéseket elfogad soborszái Porray Károlyné, Budapest, V. Váci-ut 164. 7941

Eladó 100 drb elsőrendű választott 10-hetes mangalicza malacz Eibenschütz Ernő gazdaságában, Gilád, Temes vármegye. 7938

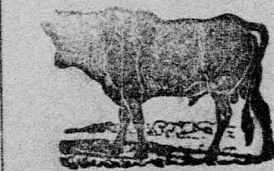
Elsőrendű magyarfajú erdélyi jármos-ökrök, 2 éves magyarfajú erdélyi ökorborjúk minden időben nagy választékban kaphatók ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt, Szolnok-Doboka megye. 679

Muraközi hidegverő (nori) Igás tenyészlovak választott csikók és tenyész-mének

vásárlásánál közvetlen a tenyész-től, segédkezesemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szivesen küldöm: Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak.

Czimem: IDŐSB HEINRICH MÓR lóvásárló ügynöksége Csáktornya (Muraköz). Törv. bej. czég. Sürgönyczim: Heinrich Senior, Csáktornya. Interurban - Telefon 33. szám. 572

Altalánosan elismert legelsőrendű jármos magyarfajú erdélyi-ökrök, 1 és 2 éves ökorborjak s beállítani való tarka-ökrök egész éven át a legnagyobb választékban és jutányos áron kaphatók: PAPP TESTVÉREKNÉL SZAMOSUJVÁR (Szolnok-Doboka m.)

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasakat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítok 3145 KLINGER MÓR tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispeszt. Lakás és istállók: Kispeszt, Kőloset-utca 5. sz. Levél- és sürgönyczim ugyanott. Telefon Kispeszt 88. Saját házban

Magyar tenyész-bikák kaphatók Gróf Teleki Arvéd uradalmában posta: KONCZA. Elsőrendű, tiszta erdélyi magyarfajú 1-2 éves ökorborjúk

egész éven át a legnagyobb választékban és jutányos áron kaphatók a kodori gazdaságban. (Déstől 3 km., Szolnok-doboka vm.) Értekezhetni Gaál István bankigazgatónál Désen. 801

Kiválóan csontos, nemes és jó fejlődésű bonyhád-simmenthali keresztezésből eredő 1 1/2-2 éves tenyész-bikák eladók. Fedeztetés kipróbálva. Yorkshirai tenyészlet. Boldogasszony, Moson megye. Az intéző. 846

Eladó 9 darab szépen fejlődött 1 éves telivér yorkshirai tenyészkan kg-ként 2 kor. 20 fill.-ért Osváid Jenő gazdaságában Dömötöri, Vas megye. Budapesti orsz. állatkülföldi-tenyészlet, ahol tenyész-állatok állandóan beszerezhetők. Kívánatra vasutrá kocsit küldök. 0472

Vegyesek Telélesre elvállal nagyobb erdélyi uradalom 100-200 drb növendékmárhat. Ugyanott feles juhászok keresetek kb. 1000 anyajuhval szeszgyári moslék-teleltetésre. Ajánlatok a kiadóba „Erdélyi Uradalom” jelige alatt kéretnek. 7879

Főurak, földbirtokosok és katonatisztek legjobban értékesíthetik levetett polgári és katonai ruhájukat Polacsek és Társánál Bpest, Ankerpalota, V., Ankerköz 1. szám felemelet. Meghívásra házhoz jövünk. 717

Szénát, szalmát, luczernát, lóherét és zabos búkkönyt veszek és eladok

bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern ló- és gőzpresem adom. Ajánlatok: 695

Schreier Béla takarmánynagykereskedő Budapest, Népszínház-utca 33 Telefon 20-52.

Gyógyszerszámlákat felülvizsgál és szakvéleményt ad a „Gyógyszerszámlákat felülvizsgáló iroda”, Budapest, I. ker., Fauler-utca 22. sz. 7914

Eladás

Alkalmi zongoravétel. Bösendorfer, Schweighofer, Kern-Wirtl kiváló mesterek gyártmányú 200 forinttól feljebb. Pianók 160 forint, új zongora vagy pianó 250 firtól feljebb minden áron. Zongora, cimbalomhangolások helyben és vidéken, szakavatott munkások által gyorsan és olesón eszközöltetnek REMÉNYI MIHÁLY a Magy. Kir. Zeneakadémia szülője. BUDAPEST, VI., Király-u. 53. sz. 7919

Azonnal szállítható kipróbált, kitűnő járású, 85 tényleges lóerejű, álló típusú Bolinder-nyerselőmotor, készleten Schwarz József és Társa cégénél Budapest, VI., Váci-kört 53. sz. 794

Gőzekéhez való hetes eke, két készlet ekefejjel, tarló, s ekefélyzántához, teljesen jókornban, rendezérváltoztatás miatt eladó. Intézőség Pusztakajmád, u. p. Tolna (Tolna m.). 7877

Zalavármegyében egy 473 488 □-l területű, igen jó minőségű birtok eladó. Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatal után tudható meg. 7878

Cséplőgarnitúra Clayton & Shuntleworth-féle gyártmányú, 8 lóerejű, kitűnő állapotban teljesen felszerelve, bődéval, fűrészszékkel, fecskendővel, ponyvákkal stb. olesón eladó, 15 méterméteres horderejű marhaméreg-vételre keresettek. Beesri szőlőgazdaság Révfülöp, Zala m. 7745

Gőzek. 16-os, 2 mozdony, horderejű marhaméreg-vételre keresettek. Beesri szőlőgazdaság Révfülöp, Zala m. 7745

320 holdas prima birtok Szilagy megyében, vasúttállomástól 3 km., 130.000 korona 05 éves 5-8% törlesztéses kölcsönrel, vétellel 610 és holt felszereléssel azonnal eladó. Krén Kornél, Vas-megyer, Szabolcs m. 7911

Eladó birtok. Veszprém megyében 540 magyar hold jó birtok azonnal eladó. Osztrák-magyar bank-terher 80.000 korona. Cím a kiadóhivatalba. 7945

Magánjáró benzinelokomobill 28-39 lóerős eredeti Christoph, lehervonási és szántási cselokra, esetleg egy 54” gőzcséplőgéppel meg-hajlására, a kiállítás bezárása után jutányosan és kedvező feltételek mellett eladó: Dénes B., Budapest, V., Lipót-kört 16. 7943

1800 □-öl 8 éves fajszló, ákácfa-karokkal, 2 pincze, 2 prészázal, 4000 koronáért eladó. Bővebbet Vass János-nál, Nagyperkátán, Fejér megye. 7942

Konkolydarát, árpadarát, tengeridarát elad, továbbá: Konkolyt, árpát és tengerit vesz. 793

A Bpesti Takarmánymalom. VIII., Madách-utca 27. szám. Telefon: 144-70.

Eladó használt és jókornban levő 54” MAV. gyártmányú cséplőgép, a hozzávaló kazalozóval, 1 drb 10 HP. Nieholson gyártmányú lokomobill, Ilyés Károlynál, Miskolcon. 7844

Solospárga, hófehér, vastag 160, levespárga 60, zöldborsó 60, zöldbab 140 fillér kilogrammonként, salátakagorka melegágyi 80, katarabé töltesre 16, töl 240, zöldpaprika 20 fillér darabonként. Utánvétellel, bérmentve küldi: HOPPE ANTAL FŐKERTÉSZ RÁKOSPALOTA. 780

KADAR GYULA szab. gyors lóheremagfejtő gépa és gépjavító műhely réz- és vas-öntődéje: Nagyváradon. Gyors lóheremagfejtő gép, melynél szükséges a gubózás, mivel a dobra illeszhető henger mindkét munkát egyszerre végzi. Munkaképessége a fejőknek meglepő s szavatolok érteke, hogy bármily horefejű ellenében kétszer annyi tisztá magot fejtek. A készűlek ára felszerelve 160- K. Ajánlom továbbá acélmalmomat kézi hajtásra, buzáliszt őrlésre és termény darálásra, perenzként 1 kiló munkaszeredmény, ára 14 korona. 780

Gyors, pontos, olcsó földmérés Villághírű „szabadalom” 18 alamban.

Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA kapható Stádel gépgyárban, Győrött

DOBKOSÁR-BETÉT

gőzcséplőgépek számára kapható, melylyel a gazda tenyészlet tisztán kicéplhető, nem hordatja kazalba a gabonáját a miatt felelősséget vállalok. Van eset rá, hogy egy napi munka kitűzeti a befektetett tők: 12 lóerejű géphez 66” 90 kor. 10 ” ” ” 60” 80 ” 8 ” ” ” 54” 70 ” 6 ” ” ” 48” 60 ” 4 ” ” ” 36” 40 ”

Megrendelés esetén a kosár szélességének méretét kérem megkűdeni. BAJZÁTH IGNÁCZ Székelyhiden. 64

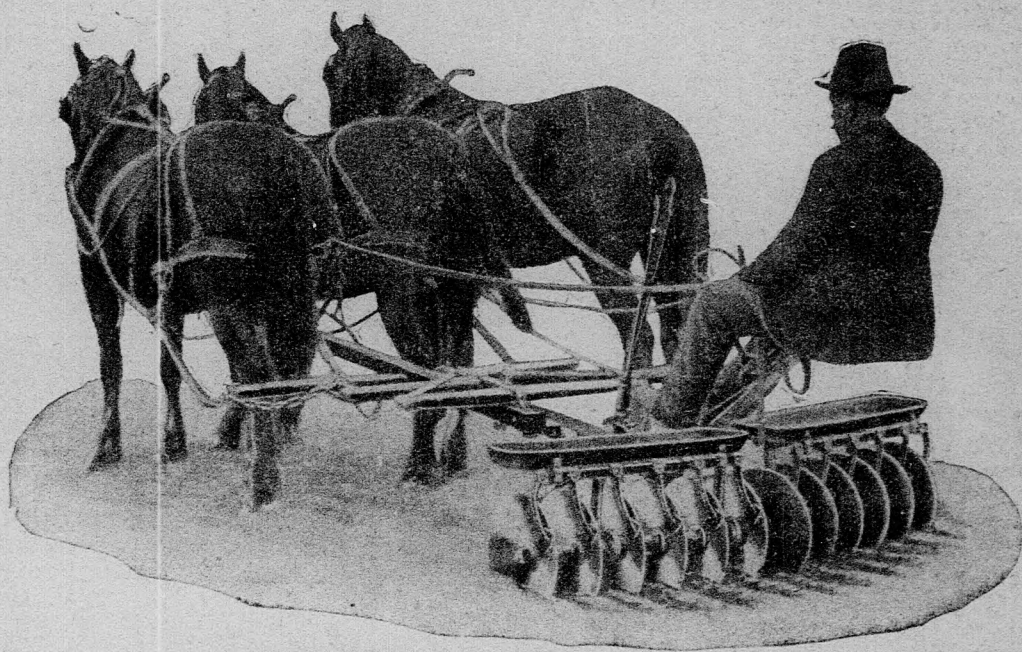
UJDONSÁG: Tárcsásboronák
hullámos tányérokkal, melyek munkája
 porhanyítás tekintetében összehasonlíthatatlanul
 jobb és tökéletesebb, mint a sima tányérosoké.

**Jövő termését
 biztosítja, ha
 haladéktalanul
 hozzálát a tarló
 lebuktatásához.**

A tarlópántásnak legjobb és legczélszerűbb eszköze a
hullámos tárcsásborona,

mert ezzel végezhet-
 jük leggyorsabban és
 leggazdaságosabb mó-
 don a tarló feltörését.

 A legszilárdabb és legtöké-
 letesebb tárcsásboronák

Bächer Rudolf — Melichár Ferencz

főraktárában

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-u. 68.** kaphatók.

Árajánlattal készséggel szolgálunk.

 Tárcsásboronáink utolérhetetlen tökéletes szerkezetét bizonyítja, hogy a már forgalom-
 ban levő sok ezer és ezer darab minden talajon a legnagyobb meglegedésre dolgozik.

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek **szántását** eredeti **Fowler-féle gőzekével**, épügy **mélyrigolozást** szőlőtelepítésekhez elvállal **WOLFF ERNŐ** gőzszántási vállalkozó **Budapest-Kelenföld.**

Nyitra megyében, kb. 700 holdas birtok, szeszgyárral, jutányos árban eladó.

Bővebbet:

Röjtöki BAUER ANTAL
földbirtokközvetítő iroda által
Budapest, VIII., Baross-utca 4.
TELEFON 166-56.

Rostja végett vetett,
nyűtt, egészséges
valamint kaszált
és eséptelt

LENKÓRÓT,
LENSZALMÁT

legjobb árakon **VESZ** a

Pannonia Kender- és Lenipar R.-T. Budapest, V., Béla-u. 5.

KENDERGYÁRAK:

Nagylak (Csanád megye), **Börvely** (Szatmár megye),
Békés (Békés megye).

LENGYÁR: Nagylakon (Csanád megye).

810

GŐZEKE-BÉRSZÁNTÁS!

Nagyobb területek szántását, mélyrigolozását szőlő- és gyümölcsösteleptetéshez, valamint gyöptörést elvállal:

IZERY-IZSÁK GYULA
gőzszántási vállalata

BUDAPEST, IX., RADAY-U. 60., III. 3.

A szántás eredeti FOWLER-féle géppel történik.

231

A MacLAREN,

mely a mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen **első díjat nyert**

legideálisabb magajáró gőzeke.

Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka. Az eddigi tapasztalatok szerint napi teljesítőképessége 18-35 hold, szénfogyasztása 50-70 kg., üzemköltsége 5-7.50 kor. holdanként.

Vezérképviselőt:

Fleischl Samu cégénél, **Budapest, V. ker., Szabadság-ter 16. szám.**

sora az ország minden vidékéről megtudható fenti vezérképviselőtől, ki **áránálattal, felvilágosítással** szívesen szolgál.

Nagyszámu
vevők név-

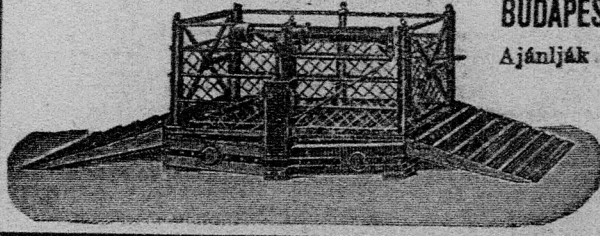
„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Őülő-ut 25. szám. (Köztelek.)

SCHEMBER C. és FIAI csász. és királyi udvari
HIDMÉRLEG-ÉS GÉPGYÁR

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 59.

Ajánlják legjobb szerkezetű tize-
des- és tolosuly-
marha- és szekér-
hidmérlegeiket.
Önműködő mérleg-
szerkezetek.

Kívánatra különleges ajánlat
szolgálatunk.

KEMÉNY és FISCHER
féle szabadalmazott

dobkosár betétléczek.

Egyszerűség és megbízhatóság tekintetében minden eddig ismert dobkosár betétléczet felülmúl. Nem szabad hiányoznia ezen dobkosár betétlécznek ma már egyetlen eséplégeről sem, mert ezek annak nélkülözhetetlen kiegészítő részét képezik. Ezen szabadalmazott betétléczek derékszög alakban mindkét oldalán rovátkolva, éles sarkokkal készülnek, úgy hogy a rendes kosárlécz éles szélét is pótolva vannak általuk. Egyedlárúsítás

KEMÉNY MANÓNÁL, Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. szám.

Telefon 159-02.

745

Permetezés helyett porozás!

A szőlő peronoszpórája ellen sikerrel lehet védekezni minden permetezés nélkül a

br. Fechtig-féle „PULVAZURÓ” segélyével.

A tavalyi eredményekről szóló beszámoló füzet minden érdeklődőnek díjmentesen megküldetik! — A „PULVAZURÓ” ára nagyban **53 fillér**,
50 kilogrammon alul **55 fillér** kilogrammonként.

Egyedül beszerzési forrás a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

689

Eladó és bérbeadó birtokok,

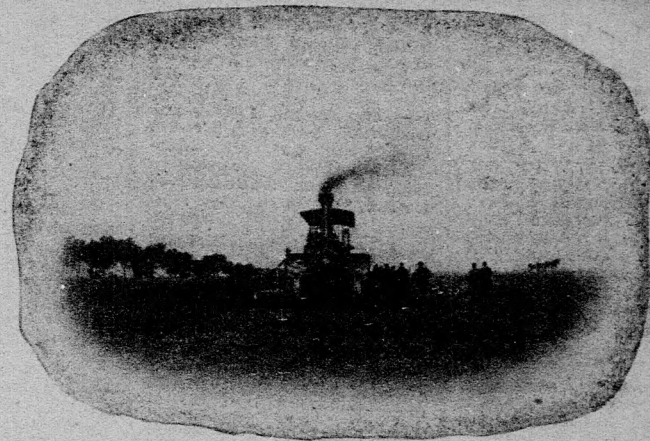
Szatmár és a szomszédos vármegyékben, 50-től 3500 holdig, beépített, részben teljesen felszerelt gazdaságok, köztük vasútállomás és kitünően értékesítő piac közelségénél fogva tejgazdaságra kiválóan alkalmasak, dohány- és szőlőtermeléssel is, holdanként 250 koronától feljebb, kedvező fizetési feltételekkel, kevés pénzzel átvehetők is, nagy számban bejelentve.

Eladásokra és bérbeadásokra

megbízásokat a legszolidabb feltételek mellett az ország minden részéből elfogad és felvilágosítással díjmentesen szolgál

POSZVÉR NÁNDOR gazd. szakirodájának birtokközvetítési osztálya.
Szatmár, Kazinczy-utca 7.

828

vév
Ba
got
teke
ség
is a
ma
A
S
még
zete
lekr
érze
mag
szel
inté
nagy
felöl
hog
sági
felad
tozta